

PLA LOCAL DE LES PERSONES GRANS DE MANRESA

2025-2028

Ajuntament
de Manresa

Consell Municipal de les
Persones Grans de Manresa

Direcció i finançament

Servei de Cicle de Vida
Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat
Diputació de Barcelona

**Diputació
Barcelona**

Encàrrec

Ajuntament de Manresa

**Ajuntament
de Manresa**

Número expedient PMT

PMT 2024/0020927

Coordinació

Maria Teresa Clotet Masana
Servei de Cicle de Vida
Ajuntament de Manresa

Realització:

El Risell sccl

el risell

Índex

Índex	2
1. Presentació	5
2. El suport tècnic del Servei de Cicle de Vida de la Diputació de Barcelona	7
2.1 Planificació estratègica i projectes en l'àmbit de les persones grans	9
2.2 La demanda de Manresa	9
2.3 Metodologia.....	9
2.4 Fases.....	10
3. Introducció.....	11
4. Antecedents.....	13
4.1 El fenomen de l'envelliment i les societats longeves	13
4.2 El(s) envelliment(s) del futur	15
4.2.1 Diversitat creixent de les persones grans.....	15
4.2.2 Activitats i participació	16
4.2.3 Relacions familiars i comunitàries.....	18
4.2.4 Les preferències d'habitatge en l'envelliment	19
4.2.5 Polítiques de cicle de vida	21
5. Marc jurídic.....	22
5.1 Legislació estatal	22
5.2 Legislació catalana	23
5.3 Carta dels Drets i Deures de la Gent Gran	23
5.3.1 Contingut	24
6. El marc estratègic	25
6.1 L'estratègia per una Societat Longeva i una Vida Plena	25
6.1.1 Principis rectors	25
6.1.2 Objectius estratègics	26

6.1.3	Models d'actuació	26
6.1.4	Cap a una societat longeva i sostenible	27
6.2	Nou model d'acompanyament a l'envelliment – Taula del 3r Sector	27
7.	El marc estratègic de la ciutat de Manresa	28
7.1	PAM.....	28
7.2	Pla estratègic de l'envelliment i la dependència de Manresa.....	29
7.3	Agenda compartida.....	29
7.4	Pla de mobilitat	30
7.5	Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere	31
7.6	Pla d'envelliment del Bages	31
7.7	Pla d'igualtat de gènere de Manresa 2025-2029	32
8.	Procés d'elaboració del Pla.....	34
9.	El PLPG de Manresa	36
9.1	Missió	36
9.2	Visió.....	36
9.3	Valors	36
9.4	Eixos estratègics: presentació.....	37
9.5	Davant la complexitat, projectes estructurants	40
9.6	El PLPG de Manresa en el marc de la Xarxa de Ciutats Amigues de la Gent Gran	42
9.7	Vinculació amb els ODS	44
10.	Eixos estratègics: desenvolupament i accions	46
10.1	Eix 1.- Participació i valor social	46
10.2	EIX 2.- Benestar i qualitat de vida	75
10.3	EIX 3.- Equitat i inclusió de les Persones Grans.....	96
10.4	EIX 4.- Transicions durant l'envelliment.....	114
11.	La comunicació del Pla	125
11.1	Comunicació del Pla	125
11.2	Comunicació d'accions concretes	125
12.	Governança i organització	126
12.1	Òrgans de governança del Pla Local de Persones Grans de Manresa	127

12.1.1	Grup d'impuls	127
12.1.2	Comissions d'impuls de projectes estructurants	127
12.1.3	Grups de treball específics	128
11.1.4.-	Comissió de Seguiment del Plans.....	128
12.2	Coordinació del Pla.....	129
12.2.1	Proposta de calendari dels diferents òrgans de governança	129
13.	Seguiment i avaluació.....	130
13.1	Metodologia de seguiment i avaluació	130
13.2	Proposta d'avaluació.....	131

1. Presentació

Manresa som una ciutat referent en polítiques d'envelliment, tenim una població de Persones Grans que tenen i volen seguir tenint un paper actiu en la vida social, política i cultural de la seva ciutat.

L'augment de l'esperança de vida i els avenços en salut han portat que un nombre creixent de persones visquin més anys i sovint amb bona salut. Envel·lir, a dia d'avui no és un procés uniforme, l'envelliment té múltiples tipus d'envelliment depenent de l'estat de salut, els recursos, l'entorn, la participació, la mobilitat, la soledat o la xarxa relacional i les oportunitats d'oci i aprenentatge.

Per això, perquè no son un col·lectiu uniforme sinó un grup d'edat amb diferents interessos i opinions, el pla vol recollir una mirada a l'envelliment des del concepte de longevitat i del cicle de vida.

Aquest pla pretén dissenyar i implementar unes polítiques públiques que no només cuidin sinó que empoderin les persones grans i els donin veu, reconeixent la seva contribució social i fomentant un envelliment digne, respectuós, participatiu i lliure de discriminacions.

Som una ciutat compromesa amb l'equitat, la qualitat de vida i el benestar, que promou el dret a un envelliment digne i participatiu que lluita contra l'edatisme i qualsevol forma de discriminació i potencia l'autoestima i l'empoderament de les Persones Grans. Una ciutat que vol garantir que les transicions que apareixen durant l'envelliment, la jubilació, la dependència i el final de la vida, seran acompanyades i tindrem uns serveis adaptats a cada moment, amb una administració propera i accessible que ha de ser capaç de generar una societat cohesionada i conscient del valor de totes les generacions.

I estem en un moment en el que la longevitat s'ha convertit en una realitat compartida. I no és suficient amb fer més anys sinó que ens cal fer millors anys.

Aquest projecte no és només un instrument que ha de servir com a full de ruta per a les polítiques d'envelliment i les actuacions dels propers anys, és també un recull de reflexions i solucions compartides amb les persones grans que hi han participat.

Han participat en les reflexions, les comissions, els debats, així com enriquint l'enfoc teòric del pla, la perspectiva que havia de tenir i les actuacions que havia de contemplar. El propi pla és un exemple de com hem de contribuir des de l'administració a la vida de les persones. Escoltant i recollint les propostes tal com les han formulat.

Per tant, aquest és el pla des de les persones grans i no per a les persones grans i com a regidora em comprometo a que s'implementi tal com l'hem consensuat amb tothom.

Gràcies per el vostre compromís amb el vostre futur i amb el de la ciutat. Ha estat un plaer poder-vos-hi acompanyar.

Mariona Homs Alsina

Regidora de Drets Socials i Persones Grans

Ajuntament de Manresa

2. El suport tècnic del Servei de Cicle de Vida de la Diputació de Barcelona

El Pla d'actuació de mandat de la Diputació de Barcelona concreta el seu compromís institucional en un desenvolupament sostenible i assumeix com a propis els Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

En aquest sentit, el Servei de Cicle de Vida de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat s'alinea amb l'ODS 10, que preveu reduir la desigualtat entre persones i territoris i afavorir la inclusió a partir de la lluita contra les vulnerabilitats i l'11, que vetlla per aconseguir uns governs locals inclusius, segurs i resilients.

Les ciutats i els pobles són l'escenari de la vida quotidiana on les persones construeixen una vida en comú, comparteixen espais veïnals, estableixen relacions als espais públics, intercanvis comercials, educatius i culturals en entorns de proximitat sempre diversos i complexos.

Els governs locals tenen una doble missió: per un costat, garantir a les persones el ple dret a viure i gaudir de la ciutat, garantint la igualtat d'oportunitats i espais lliures de discriminacions, i per l'altra generar espais oberts on relacionar-se i ser participants de la vida pública.

Per aquest motiu, el Servei de Cicle de Vida treballa en la promoció i el desenvolupament de polítiques públiques amb una perspectiva de cicle vital, és a dir, amb una mirada integral i centrada en les persones al llarg de totes les etapes de la seva vida. Aquesta visió reconeix que cada moment vital —des de la infància fins a la vellesa— està marcat per canvis físics, emocionals, socials i d'aprenentatge que configuren la trajectòria individual i col·lectiva de cada persona.

Les etapes de la vida no es poden entendre com compartiments aïllats, sinó com un procés continu i interconnectat, on cada experiència i aprenentatge acumulat enriqueix les etapes següents. En aquest marc, l'enfocament de garantia de drets és fonamental per promoure i garantir la dignitat, l'autonomia i la participació activa en la societat. Reconèixer i valorar la seva trajectòria vital és essencial per construir una societat més justa, respectuosa i compromesa amb totes les generacions. El Servei de Cicle de Vida ofereix suport tècnic als ens locals en el disseny d'estratègies organitzatives i d'actuacions en els diferents àmbits del cicle vital, com ara la infància, la joventut i les persones grans.

El suport tècnic es defineix com un acompanyament, expert i qualificat, construït a partir dels coneixements i l'experiència acumulats i compartits amb els ens locals -en el marc dels grups de treball, seminaris, jornades i espais de formació- i la reflexió acadèmica.

El suport tècnic es fonamenta en un treball personalitzat i adaptat a les característiques i necessitats específiques de cada ens local, i es desplega en quatre modalitats principals:

- Acompanyament en la creació i/o reforç d'equips de coordinació. Es promou el treball col·laboratiu i la creació d'espais de reflexió compartida que afavoreixen l'aprenentatge, la generació de coneixement i l'abordatge de situacions multicausals i complexes. Aquesta metodologia facilita la detecció d'oportunitats de vinculació i cooperació tant dins de l'administració com amb agents externs del territori.
- Suports individualitzats. Assessorament directe als equips tècnics municipals per a la definició, el disseny i l'avaluació de serveis i programes. Aquest procés inclou l'anàlisi de materials, la revisió d'experiències d'altres municipis i el contrast de les actuacions amb altres realitats locals per enriquir la presa de decisions.
- Acompanyaments tècnics i assessoraments específics. Treballs que deriven en el disseny i execució d'accions formatives a mida, orientades a donar resposta a les necessitats concretes de cada ens local i a reforçar les seves capacitats internes.

En el marc del Catàleg de Serveis 2024, el Servei de Cicle de Vida ha donat suport tècnic mitjançant els recursos següents:

- Plans d'actuació de les polítiques locals de joventut
- Projectes per a equipaments juvenils municipals
- Planificació estratègica i projectes en l'àmbit de la infància i l'adolescència
- Planificació estratègica i projectes en l'àmbit de les persones grans

2.1 Planificació estratègica i projectes en l'àmbit de les persones grans

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix el concepte d'envelliment actiu com el procés d'optimització de les oportunitats de salut, participació i seguretat amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones a mesura que envelleixen (OMS, 2002).

L'OMS també planteja un ampli ventall de factors determinants de l'envelliment actiu des d'una perspectiva multidisciplinària: els econòmics, de salut i socials, conductuals, personals, d'entorn físic i relacionals, i la cultura i el gènere com a determinants transversals, amb capacitat per influir sobre tots els altres determinants.

L'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat, a través del Servei de Cicle de Vida, ofereix suport als ens locals per a la planificació estratègica en l'àmbit de l'envelliment actiu amb l'objectiu d'acompanyar-los en la millora de l'organització dels serveis, equipaments i professionals.

Amb aquest objectiu els projectes tenen com a finalitat proveir d'eines per a què els ens locals puguin adaptar-se amb èxit a l'envelliment de la població, tot identificant les necessitats presents i futures de les persones grans; i adaptar o promoure els serveis i els recursos necessaris per afavorir l'envelliment actiu durant el cicle vital.

2.2 La demanda de Manresa

L'Ajuntament de Manresa va sol·licitar suport en l'elaboració del Pla d'Acció local en l'àmbit de les persones grans de Manresa mitjançant sol·licitud al Catàleg 2024 del Pla de concertació Xarxa de Govern Local 2024-2027.

L'encàrrec d'aquest suport tècnic consisteix en donar continuïtat als treballs realitzats fins a la data (avaluació del pla d'acció d'amigabilitat del municipi, diagnosi sobre polítiques d'envelliment i la posada en marxa de 4 comissions de treball per confeccionar el pla amb el consell Municipal de la Gent Gran) per tal d'establir un pla estratègic basat en els següents eixos de treball: Participació i valor social, Benestar i qualitat de vida, Equitat i inclusió de les Persones Grans, Transicions durant l'envelliment i Comunicació, visibilització i sensibilització

2.3 Metodologia

El Pla Local de les Persones Grans de Manresa s'ha elaborat a partir d'una metodologia participativa i col·laborativa, amb una combinació d'aproximació tècnica, anàlisi qualitativa i implicació ciutadana. Es va partir d'una diagnosi prèvia sobre l'envelliment i les persones grans al municipi, elaborada el 2023, que va servir de base per identificar reptes i oportunitats clau. El procés metodològic ha posat especial èmfasi en la participació activa de les pròpies persones grans, especialment a través del Consell Municipal de les Persones Grans i les seves comissions. Alhora, s'ha

comptat amb la implicació de tècnics municipals referents en diferents àmbits i amb la col·laboració d'entitats socials, sindicals, professionals i del tercer sector. Aquest model de treball compartit ha permès recollir una mirada polièdrica sobre l'envelliment i construir un document alineat amb les necessitats i aspiracions del col·lectiu. S'han treballat transversalment els valors d'equitat, interseccionalitat i cicle de vida, garantint una visió inclusiva i transformadora del conjunt de les polítiques municipals.

2.4 Fases

El procés d'elaboració del PLPG es va estructurar en diverses fases articulades entre 2023 i 2025. La primera fase va consistir en la realització de la diagnosi inicial, on es van analitzar dades sociodemogràfiques, es van realitzar entrevistes i es van recollir testimonis de persones grans. La segona fase, iniciada a principis de 2024, es va centrar en el treball participatiu mitjançant la constitució de quatre comissions temàtiques, corresponents als eixos estratègics del pla, amb la participació directa de membres del Consell de les Persones Grans i altres agents. Cada comissió va elaborar una teoria del canvi per orientar les línies estratègiques. Posteriorment, es van fer trobades tècniques amb professionals municipals per validar i alinear els objectius amb els serveis existents. També es va mantenir una sessió amb els actors de l'Agenda Compartida de Salut i Social de Manresa-Bages. Finalment, a partir del treball fet, es va redactar el document definitiu, incorporant la mirada de les persones grans, els referents tècnics i la coordinació institucional, garantint la coherència entre diagnosi, estratègia i operativització

3. Introducció

El present document estratègic estableix un marc d'actuació per a la incorporació d'una nova perspectiva sobre els envelliments i l'establiment d'accions específiques, amb l'objectiu de garantir el reconeixement dels drets i la contribució social de la població gran, alhora que aborda les seves necessitats col·lectives i especificitats individuals. Aquest enfocament es concreta en la disponibilitat i adequació dels serveis i recursos públics necessaris per afavorir una trajectòria vital plena i autònoma al llarg de l'etapa de la vellesa.

Partim de la base que l'entrada en aquesta etapa no és sinònim de deteriorament o malaltia, sinó que, en el context actual d'increment de l'esperança de vida, l'envelliment es pot estendre durant més de tres dècades. Això requereix un replantejament de les polítiques públiques i una planificació acurada de les transicions vitals que les persones experimentaran al llarg d'aquest període. A més, es posa de manifest la necessitat d'adoptar un enfocament integral i preventiu que faciliti societats més inclusives i saludables, especialment en un escenari de creixement sostingut de la població gran, segons les projeccions demogràfiques. En els propers anys hi haurà canvis importants -que ja hi comencen a ser- en la concepció d'envelliment, persones grans, i les polítiques per aquest grup social.

Els canvis recents en l'estructura poblacional, tal com es detalla a la [Diagnosi sobre polítiques d'envelliment i persones grans](#) elaborada per l'Ajuntament de Manresa, evidencien una tendència clara cap a l'envelliment de la població. Segons les projeccions de l'Idescat, per a l'any 2033, la ciutat de Manresa tindrà aproximadament 79.612 habitants, fet que suposa una reducció del 2% respecte a la població actual. No obstant això, aquest descens global de població es veu contrarestat per un increment significatiu en els grups d'edat superiors als 60 anys, amb augments previstos d'entre el 20 i el 30%. Els segments de població amb un creixement més notable es concentren en les franges de 65 a 69 anys i de 80 a 84 anys, fet que accentua la necessitat d'unes polítiques específiques i adaptades a aquesta realitat.

A més del repte demogràfic, es preveu que la població gran sigui cada cop més heterogènia en termes d'origen, trajectòria vital, condicions socioeconòmiques i necessitats assistencials, fet que afegeix complexitat a la gestió de les polítiques tradicionals adreçades a aquest col·lectiu. Per aquest motiu, aquest pla es configura com una eina essencial per anticipar i adaptar les estratègies municipals a les dinàmiques futures associades a l'envelliment de la població.

Aquest document s'estructura en diversos apartats. En primer lloc, es presenta un marc introductori que exposa les principals tendències i els debats actuals entorn dels conceptes d'envelliment. Posteriorment, el marc estratègic analitza i alinea aquest pla amb les principals polítiques i plans d'àmbit supramunicipal, garantint la coherència i integració de les actuacions proposades. Així mateix, es realitza un inventari dels plans municipals vigents impulsats per l'Ajuntament de Manresa, amb l'objectiu d'identificar sinergies i punts de connexió amb el present Pla Local de Persones Grans (PLPG) de Manresa.

Finalment, la part operativa del document desenvolupa els eixos estratègics, les línies d'actuació i els projectes que conformen la implementació del pla. A més, s'inclou un sistema de governança i un model de seguiment que estableix els mecanismes per avaluar i monitorar l'impacte de les accions desplegades en el marc del PLPG de Manresa, garantint-ne l'eficàcia i la capacitat d'adaptació a les necessitats emergents de la població gran.

4. Antecedents

El pla local parteix de la diagnosi realitzada durant el 2022 i 2023 on s'han tingut en compte plans vigents i estudis específics d'on s'han pogut extreure informacions rellevants que ens han servit com a punt de partida per elaborar aquest document i tenir en compte els canvis sociodemogràfics i les necessitats d'aquest grup social.

Des del 2012, Manresa ha format part de la Xarxa de Ciutats Amigables de les Persones Grans i el treball del Programa de Persones Grans s'ha centrat en liderar, des de la perspectiva de ciutats amigables de l'OMS, les accions adreçades a les persones grans gestionades per diferents departaments de l'Ajuntament de Manresa i per a la millora de la ciutat. L'avaluació d'aquest treball ens ha permès extreure reivindicacions del col·lectiu, necessitats i opinions que hem pogut incorporar.

En les pàgines que segueixen es podrà trobar un emmarcament teòric sobre els principals conceptes i debats entorn al fenomen de l'envelliment. Aquest emmarcament està aterrat a la realitat Manresa per posar de relleu com els aspectes més conceptuals i teòrics tenen la seva traducció a la realitat local.

4.1 El fenomen de l'envelliment i les societats longeves

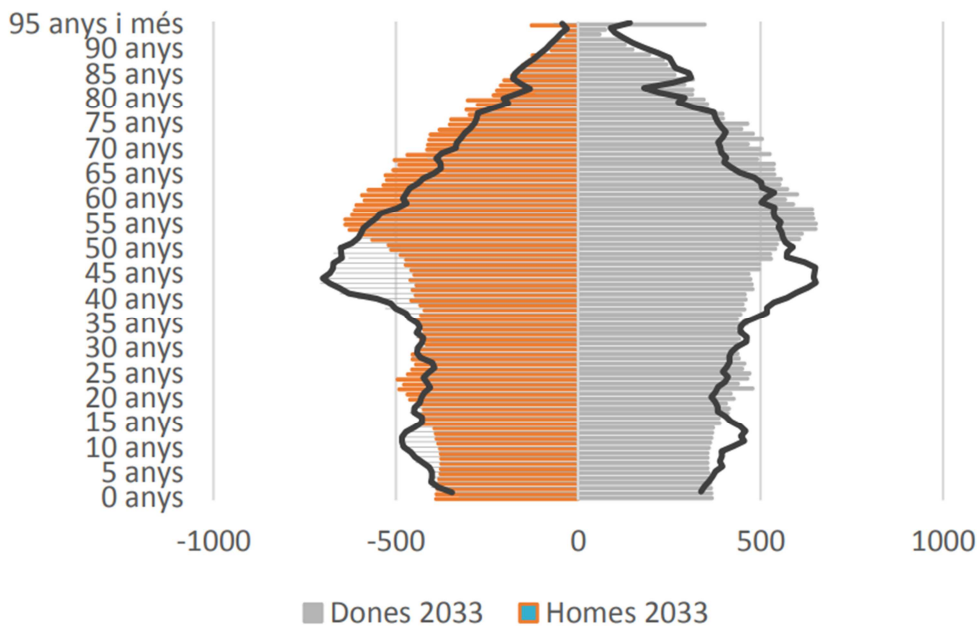
La vellesa és una etapa de la vida amb característiques específiques que inclou canvis biològics, psicosocials, cognitius i de personalitat. Aquests canvis varien entre individus i no es produeixen simultàniament, fins i tot en una mateixa persona. L'envelliment es considera un procés natural, especialment visible a la nostra societat actual, on l'augment de l'esperança de vida, juntament amb els avenços en salut i hàbits saludables, ha provocat un increment de l'esperança de vida, una major longevitat saludable i també de persones amb dependència física i psíquica.

Aquest augment de la longevitat ha fet que l'envelliment hagi passat de ser una cosa que passava a algunes persones, a ser un fenomen social.

L'etapa postlaboral s'està allargant i ara ja ocupa entre 30 i 35 anys de la vida de les persones. Mª Dolores Puga, del CSIC, apunta que s'està guanyant "vida jove", dit de forma matussera, que les generacions posteriors són més joves que les precedents a les mateixes edats, és a dir, que guanyem anys de vida en bona salut. Aquest allargament d'aquesta etapa vital porta, fins i tot, segmentar aquests darrers 30 o 35 anys de vida -igual que es fa amb els 30 primers- atesa la gran diversitat de realitats que es donen en aquest període. Això comporta nous reptes en termes d'atenció

sanitària (es calcula que a 2050 hi haurà 37 milions de persones centenàries al món), socials, de vincles, del paper i valor que aquestes persones poden aportar en la societat, entre d'altres. En el cas de Manresa, les projeccions de població estimen per el 2033 un augment del 16% de la població major a 90 anys, i un increment d'entre el 20 i el 30% de la població major a 60 anys.

Gràfic 1. Comparativa entre edat i sexe de la població al 2021 i 2033

Font: Diagnosi sobre polítiques d'envelliment i persones grans a Manresa

Un d'aquests punts clau que cal revisar és el de les cures. Les persones que es troben en les primeres etapes de la vellesa se'ls anomena "generació sandvitx" perquè han de cuidar de descendents i d'ascendents. Es troben enmig d'atribucions de cures dels seus pares o sogres, i també dels descendents. Una maternitat cada cop més tardana i una edat d'emancipació dels fills cada cop més atraçada pot "atrapar" algunes persones en aquesta doble atribució de cures. Sinó són els fills, moltes persones cuiden els nets. La reducció dels nuclis familiars a més dificulta el repartiment d'aquestes tasques, atribuint les mateixes càrregues sobre menys persones. Aquesta és una generació de persones que destina gran part del seu temps a les cures, restant-lo d'altres possibles activitats o contribucions socials; i això té significatives implicacions en el benestar emocional de les persones cuidadores (que són sobretot dones), que han de suportar alts nivells d'estrès i manca de recursos per atendre de forma adequada algunes situacions de dependència.

Queda clar, doncs, que l'envelliment i la longevitat són reptes que afecten a les societats occidentals contemporànies de manera rellevant i a diversos nivells.

4.2 El(s) envelliment(s) del futur

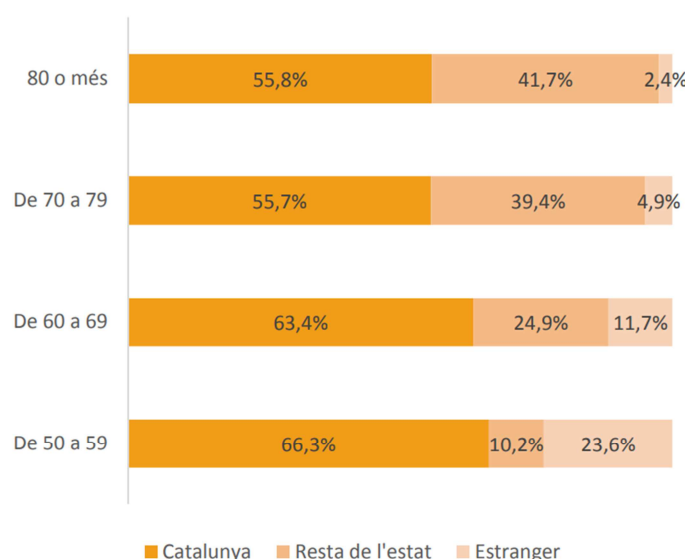
Les tendències de l'envelliment, tant a Manresa com a la resta de Catalunya, més enllà de les projeccions de població, presenten un futur força complex pel que fa a l'atenció a les persones grans. En termes qualitatius podem apuntar alguns elements generals que caldrà tenir en compte de cara a la configuració de les polítiques públiques d'envelliment. Tot seguit apuntem alguns elements que creiem necessaris i que es van apuntant al llarg d'aquest document.

4.2.1 Diversitat creixent de les persones grans

Alguns discursos fan prediccions sobre les persones grans que tendeixen a homogeneïtzar-les, tractant-les com un col·lectiu amb característiques similars. Aquests discursos donen d'una mirada eurocèntrica i d'una certa classe social. És cert que les generacions nascudes als 50 i 60s tindran/tenen unes característiques diferents que els seus progenitors (en general tenen més formació, més nivell adquisitiu, millors nivells de salut, interessos diversos...), però és igual de cert que hi haurà una diversitat creixent de persones grans. No només les persones d'altres cultures que ja viuen a Catalunya es faran grans, sinó que actualment també hi ha nombrosos reagrupaments familiars d'ascendents. Les persones grans seran cada cop més diverses, cosa que s'expressarà en expectatives, visions i tradicions molt variades sobre l'envelliment. Les polítiques públiques d'envelliment, doncs, hauran de ser capaces de reconèixer-ho i adaptar-s'hi. Actualment ja veiem com, quan es reagrupen ascendents, els impactes en les atribucions de cures són importants, recaient novament sobre les dones; així com en la possibilitat que aquestes persones puguin rebre suport institucional a causa de la llei d'estrangeria i la Llei de Dependència.

Mentre que entre els residents de Manresa majors a 69 anys, només una petita minoria havia nascut fora de Catalunya o Espanya, les generacions de persones entre 50 i 69 anys tenen un increment molt important de la població nascuda a l'estranger.

Gràfic 2. Lloc d'origen de la població segons grup d'edats. 2020. Manresa

Font: Diagnosi sobre polítiques d'envelliment i persones grans a Manresa

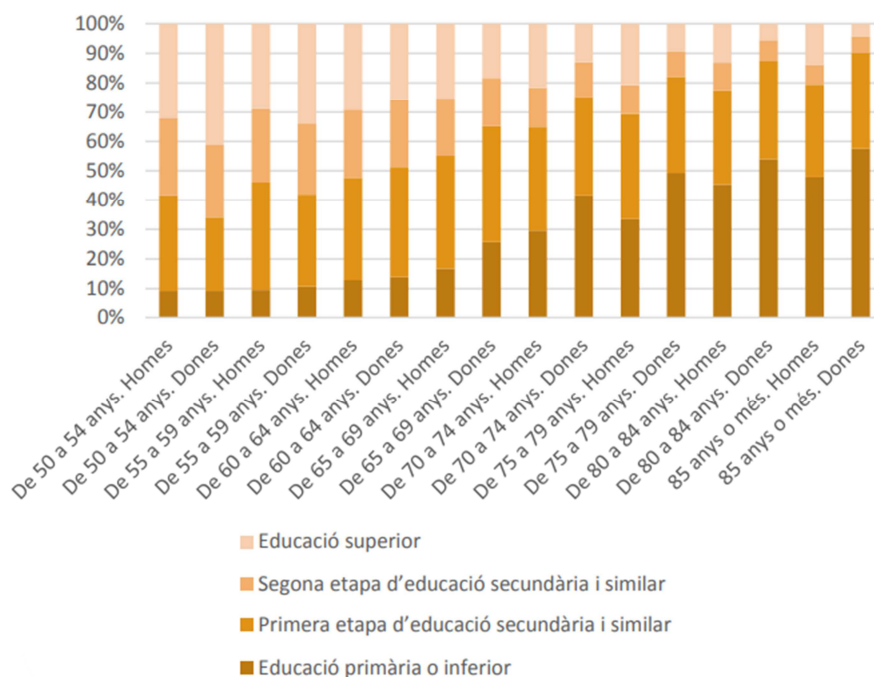
A banda de la diversitat cultural i de visions sobre l'envelliment, un altre factor de diversitat serà el de les condicions de vida. Lluny d'una visió general de persones grans benestants, saludables i formades (aquesta realitat també hi serà) el què cal esperar és que la dualitat del mercat laboral i la creixent desigualtat social acabi manifestant-se en les trajectòries de vida de les persones grans. De fet, les dades de Manresa mostren una alta vulnerabilitat social si les comparem amb les del conjunt de Catalunya: un menor nivell educatiu, menor taxa d'activitat, major taxa d'atur, menor nivell adquisitiu i menor despesa pública per càpita. La gran quantitat de persones amb trajectòries laborals inestables i precàries, així com les que viuen en condicions de vida precàries, arrossegaran aquestes condicions en la seva etapa de vellesa (l'any 2023 un 24,4% de la població es considera en risc d'exclusió segons la taxa AROPE).

4.2.2 Activitats i participació

Malgrat la desigualtat que estan creixent en les persones grans, hi ha/hi haurà un contingent important de persones grans que hauran tingut trajectòries laborals estables, amb nivells formatius elevats i un bon estat de salut general fruit d'uns hàbits de vida saludables en la seva etapa adulta.

La població major a 70 anys (especialment les dones), tenen un nivell educatiu força baix. Segons les dades de la diagnosi d'envelliment del municipi, entre la població major a 70 anys, el percentatge de persones amb un nivell d'educació primària o inferior és major al 40% i la proporció de persones amb estudis superiors és molt baixa. En canvi, si observem els grups d'edat menors a 70 anys, veiem com el nivell d'instrucció augmenta considerablement, sobretot en els estudis superiors.

Gràfic 3. Percentatge de població de 50 anys i més segons nivell de formació assolit. Manresa. 2010

Font: Diagnosi sobre polítiques d'envelliment i persones grans a Manresa

Actualment, les persones que formen part d'aquest grup ja mostren unes preferències i demandes molt diverses respecte a les generacions precedents i és una tendència que es mantindrà en els anys vinents, i possiblement es reforçarà. Les activitats "per gent gran" no els són atractives i prefereixen dur a terme activitats no segmentades per trams d'edat. Tenen molta més autonomia a l'hora de viatjar i fer activitats i el seu oci és més semblant als de les cohorts més joves que no les més grans.

"Moltes amigues meves em diuen que no volen anar al casal de gent gran perquè hi ha massa gent gran, quan elles també són grans." (Diagnosi d'envelliment i persones grans de Manresa)

Aquest fet obliga a repensar tota l'oferta actual d'activitats per les persones grans, la configuració dels equipaments, així com l'associacionisme i la vinculació als espais de participació de persones grans existents.

Són diverses les iniciatives associatives i de participació de persones grans que surten dels circuits tradicionals de les associacions de persones grans i dels espais de participació establerts. La lògica d'aquesta major autonomia que es viu en l'oci i l'ocupació del temps, també s'identifica en l'activisme i associacionisme. De fet, a

Manresa, el Casal de gent gran de la Generalitat de Catalunya s'ha convertit en un casal intergeneracional, pot fer més amable l'accés a les persones que tenen estereotips cap a les activitats exclusives per a les persones grans.

Precisament per aquests motius exposats cal eliminar la visió que l'etapa post laboral és una etapa de declivi (i de suport a les cures familiars) i donar pas a una visió relativa a una major capacitat d'aportació a la societat des de diversos àmbits. La participació política, activista i comunitària poden ser espais on les persones grans continuïn la seva aportació de valor social, aportant els seus coneixements i trajectòries acumulades amb els anys.

Cal destacar el paper que juga a la ciutat el Consell Municipal de les Persones Grans. És l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Manresa per a les qüestions referents a les persones grans de la ciutat i, en concret, per a les que comportin la millora del benestar i la qualitat de vida d'aquest sector de la població. Les persones grans hi troben un espai de participació activa i incidència política, reforçat amb el suport de l'Ajuntament. Aquest, però, no està exempt de reptes, ja que cal reforçar la seva diversitat per poder oferir una visió sencera de la població gran de la ciutat.

4.2.3 Relacions familiars i comunitàries

En els darrers anys estem assistint a una diversificació de les relacions comunitàries i familiars en una tendència cap a la individualització. Aquesta és una realitat que no sembla que s'hagi de revertir, ans al contrari. El paper de proveïdors de cures i suport que han entomat i entomen les famílies, i en grau més baix les comunitats, s'està reduint atesa la individualització de les relacions, l'acceleració de la vida quotidiana i la precarietat al mercat laboral.

Moltes persones grans-joves, sobretot dones, assumeixen tasques de cures de forma força intensa dels seus ascendents i descendents, però posen en dubte si rebran aquest suport per part dels seus fills i filles quan sigui necessari o bé no volen que ells i elles assumeixin aquesta responsabilitat. En aquest sentit, volen planificar la seva dependència de forma autònoma.

A això cal afegir la fragmentació social i comunitària, especialment als municipis més grans. Els nuclis rurals encara mantenen una certa dinàmica comunitària. Les persones grans poden sentir-se soles i poden perdre els seus vincles amb la comunitat. Les transformacions dels barris i dels pobles fan que moltes persones grans perdin els seus referents i es vagin quedant aïllats. Les comunitats van perdent el seu paper de suport i cuidador, especialment quan fem referència a ciutats i a persones grans. La tendència a l'aïllament de les persones o el sentiment de solitud no desitjada, no només recau a les persones grans sinó que és un fenomen present a totes les franges d'edat.

Un cop més cal posar l'accent en que aquesta és una visió parcial i centrada en una part de les persones grans. Hi ha altres cultures que tenen una visió diversa de l'envelliment i les cures familiars i comunitàries, assumint aquesta cura i mantenint una

relació molt més estreta i intensa entre generacions.

4.2.4 Les preferències d'habitatge en l'envelliment

És palès i notori que les persones grans actuals —que encara viuen de forma autònoma— i les del futur no veuen com una opció per elles el model residencial actual. L'estudi sobre nous models d'habitatge per a persones grans mostra una ràtio de cobertura a Manresa de 3 places per cada 100 persones de 65 anys i més, aquesta dada és menor a la ràtio consensuada a nivell europeu de 5 places per cada 100 persones. Cal apuntar que, tot i la mala percepció d'aquest model, sí es destaca la importància d'aquest espai per les persones amb un grau molt elevat de dependència.

“Veus com estan les residències i a mi no m'agradaria viure-hi tal com estan ara, s'ha de millorar.” (Diagnosi d'envelliment i persones grans de Manresa)

La preferència és, de forma majoritària, poder viure el màxim de temps a la llar. Una altra opció desitjada entre les persones grans és el cohousing sènior, com també els pisos amb serveis compartits o opcions residencials de baixa densitat. Sigui com sigui, el model residencial actual és àmpliament rebutjat. Això dibuixa un escenari amb una major diversitat d'opcions residencials per envellir, totes elles en la línia d'una major autonomia individual —amb els suports necessaris— el màxim de temps possible i en entorns residencials de baixa densitat, sinó en la mateixa llar.

“S'hauria de promocionar el cohabitatge, on vas a viure amb persones de la teva edat i tens els serveis bàsics compartits. Si necessites un fisioterapeuta, doncs ve cada setmana per tots els residents”. (Diagnosi d'envelliment i persones grans de Manresa)

Així, caldrà tenir uns recursos duals que permetin a les persones grans viure a la mateixa llar o en alternatives residencials més amables el màxim de temps possible. Alhora, caldrà contemplar serveis residencials per persones molt grans i amb alts nivells de dependència, ja que mentre sigui possible, les persones prefereixen viure a la seva llar. Les tendències apunten que les persones grans amb trajectòries vitals no precaritzades tindran uns nivells d'autonomia més gran durant més temps, i també viuran més temps amb nivells de dependència elevats. Caldrà reconfigurar els recursos en aquesta línia.

Tant la diagnosi d'envelliment, com l'estudi sobre nous models d'habitatge per a persones grans, mostren la necessitat de prioritzar l'envelliment a casa mentre sigui possible i d'explorar formes alternatives d'habitatge.

Taula 1. Resultats enquesta habitatge: A quina tipologia d'habitatge voldria envellir?. Manresa. 2021

A quina tipologia d'habitatge voldria envellir?	Valor Absolut	%	Gènere	
			Femení (%)	Masculí (%)
A un pis	164	42,1	40,3	45,3
A una casa	52	13,3	11,9	16,1
A una residència	6	1,5	1,6	1,5
A un habitatge tutelat amb serveis	67	17,2	17,4	16,8
A un habitatge propi amb serveis comuns	97	24,9	27,7	19,7
Altres	4	1,0	1,2	0,7
Total	390	100	100%	100%

Font: Estudi sobre nous models d'habitatge per a persones grans, 2021.

El parc d'habitatges de Manresa té algunes dificultats d'accessibilitat, l'estudi d'habitatge de la ciutat indica que un 26,4% de les persones no disposa d'ascensor per accedir a la seva llar i un 66,7% de les persones no té el seu habitatge adaptat a la mobilitat reduïda.

Cal no perdre de vista, en la línia de la diversitat de les persones grans i la precarietat creixent, que l'habitatge serà un problema també per a les persones grans que no disposin d'habitatge en propietat o que les seves pensions no puguin pagar uns lloguers massa elevats. L'estudi d'habitatge de la ciutat, mostrava un 18,2% de les persones majors a 75 anys població de Manresa en situació de lloguer, un percentatge superior al dels grups d'edat d'entre 60 i 74 anys. A data 2021, la mitjana del preu de lloguer a Manresa era de 446,59 €, amb una tendència creixent al llarg dels anys.

Són diversos els casos de desnonaments de persones d'edats avançades, sobretot en nuclis urbans. El problema de l'habitatge, en cas de no posar-hi remei, serà un factor d'exclusió de primer ordre per cada vegada més generacions.

“Jo tinc una pensió mínima i pago quatre-cents euros de lloguer i se'm fa difícil fer activitats. Jo el que he trobat fins ara gratuïtes són molt poques. A mi m'agrada fer anglès, fotografia i m'ho he de pagar.” (Diagnosi d'envelliment i persones grans de Manresa)

4.2.5 **Polítiques de cicle de vida**

Segurament caldrà anar abandonant o revisant conceptes com el d'envelliment de qualitat i la implementació de polítiques específiques d'envelliment —per fer polítiques per tota la població— i adaptar a la realitat de la nova longevitat les polítiques i serveis de dependència, de protecció social, de mobilitat, en definitiva, de tots els serveis que afecten les persones.

El repte per les organitzacions locals és el de compaginar polítiques relatives a fases del cicle de vida amb polítiques sectorials. I és que tractar les polítiques de cicle de vida (infància, joventut i envelliment) com a polítiques sectorials és disfuncional. Les polítiques sectorials acostumen a ocupar-se de temàtiques en les que cal cobrir necessitats, dinamitzar sectors, oferir serveis,... però això no aplica a les fases del cicle de vida perquè a les persones no els passa que són grans. A les persones grans els passen coses vinculades amb la salut, l'habitatge, la cobertura de necessitats bàsiques, la formació, entre d'altres. Sí que cal tenir en compte que en funció de la fase del cicle de vida cal atendre aquestes necessitats d'una manera o una altra.

Per tant, allò desitjable seria que les polítiques sectorials incorporin la mirada del cicle de vida i puguin atendre les persones al llarg de la seva vida, donant respostes diferenciades i adaptades en base a la fase en que es trobin d'aquest. No fer-ho així, com passa actualment, genera una desatenció de les particularitats de les diverses cohorts per part de les polítiques sectorials, generant discriminacions o mals dissenys de les polítiques públiques al no incorporar aquesta visió del cicle de vida.

5. Marc jurídic

A Catalunya manca una llei específica d'envelliment que tracti aquesta realitat des d'una mirada ampla que pugui atendre la diversitat de les persones grans i no vinculi aquesta etapa de la vida a la vulnerabilitat i la dependència. La majoria de legislació estatal i catalana que citarem tot seguit està vinculada als serveis socials, a la salut o a la dependència, evidenciant la visió que es té de l'envelliment. Aplicar la mirada del cicle de vida a les diferents polítiques necessita d'una aposta política forta que pugui incidir en aspectes organitzacionals.

Actualment El grup Socialistes i Units per Avançar ha registrat una Proposició de llei de Persones Grans de Catalunya per tal d'impulsar en aquesta legislatura l'aprovació de la primera llei en aquest àmbit. La iniciativa contempla de manera molt transversal tots els aspectes de la vida social de cada individu, des del lleure, la cultura, salut, educació, drets LGTBI, etc. La norma es basa en dos elements: la lluita contra l'edatisme i l'aposta per la igualtat de gènere. En aquest sentit, planteja mesures com garantir l'atenció sanitària adequada a les dones, independentment de la seva edat; mecanismes de prevenció, detecció i abordatge en els casos de maltractament de les persones grans; mesures per lluitar contra la soledat no volguda; l'increment automàtic de les pensions no contributives; i propostes sobre el model residencial, entre altres.

5.1 Legislació estatal

Constitució espanyola, 1978. Article 50: "Els poders públics garantiran la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament. Amb independència de les obligacions familiars, en promouran el benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els problemes específics de salut, habitatge, cultura i lleure".

- Reial Decret-Llei 5/2013, de 15 de març, de mesures per a millorar la continuïtat de la vida laboral dels treballadors d'edat avançada i promoure l'envelliment actiu.
- Llei 4/2005, de 22 d'abril, sobre els efectes de les pensions no contributives dels complements atorgats per les comunitats autònomes.
- Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

- Llei 13/2014, de 30 d'octubre, d'accessibilitat
- Llei orgànica 3/2021, de 24 de març, de l'eutanàsia
- Llei estatal 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i no discriminació
- Llei 11/2014, de 2 d'octubre, per a garantir els drets de les persones LGTBI

Entre d'altres que afecten a la vida de les Persones Grans.

5.2 Legislació catalana

Estatut d'autonomia de Catalunya, 2006. Article 18. Drets de les persones grans: "Les persones grans tenen dret a viure amb dignitat, lliures d'explotació i de maltractament, sense que puguin ser discriminats a causa de l'edat".

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials de Catalunya.
- Llei 14/2017, del 20 de juliol, de la renda garantida de ciutadania DOGC 24 de juliol de 2017, núm. 7418
- Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials de Catalunya DOGC núm. 4990, de 18 d'octubre de 2007 BOE núm. 266, de 6 de novembre de 2007
- Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.
- Llei 11/2001, de 13 de juliol, d'acolliment familiar per a persones grans.
- Llei 22/2000, de 29 de desembre, d'acolliment a persones grans.
- Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

5.3 Carta dels Drets i Deures de la Gent Gran

La Carta de Drets i Deures de la Gent Gran de Catalunya, promoguda pel Departament de Benestar i Família i pel Consell de la Gent Gran de Catalunya, va néixer el 2003 com a compliment dels compromisos presos al 4t Congrés Nacional de la Gent Gran de Catalunya, de les recomanacions del Llibre blanc de la gent gran activa i del Llibre blanc de la gent gran amb dependència. Respon també a les indicacions i els objectius plantejats al Pla estratègic de la Segona Assemblea Mundial de l'Envel·liment.

La Carta també es fonamenta en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Declaració dels Drets Humans i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, i es construeix sobre el concepte de l'autonomia personal, entesa com el dret de ser lliures

en la presa de decisions, de mantenir el mateix projecte de vida des de la identitat personal, així com des de la responsabilitat de complir els compromisos adquirits lliurement en l'exercici de la ciutadania.

La redacció de la Carta va tenir una gran participació de la societat civil catalana, representada per associacions de gent gran de tot el país, pels consells consultius de la gent gran, per col·legis professionals, universitats, institucions i per persones expertes en matèria de gent gran. D'aquesta manera, es va garantir la màxima pluralitat i objectivitat possible.

Aquesta Carta és un document viu que permet una revisió continuada i una tasca d'informació sobre els drets de la gent gran que afavoreixi la conscienciació sobre les responsabilitats de les persones grans des del civisme.

D'altra banda, la Carta s'inscriu en la filosofia de construir un país per a totes les edats, on les persones grans siguin ciutadanes de ple dret, amb els mateixos drets i deures que la resta de la ciutadania, evitant d'aquesta manera situacions de discriminació.

5.3.1 Contingut

La Carta dels Drets i Deures de la Gent Gran a Catalunya recull els cinc principis temàtics proposats per les Nacions Unides, descrits en els documents dels drets humans per a persones d'edat. Aquests principis són:

- Dignitat: “Les persones grans hem de poder viure amb dignitat i seguretat i veure'ns lliures d'explotació i maltractaments físics i/o psíquics, així com de ser tractades dignament sense discriminació per causa d'edat, gènere, ètnia, situació econòmica o qualsevol altra condició.”
- Independència: “Inclou l'accés a l'alimentació, l'aigua, l'habitatge, el vestit i l'atenció sanitària adequada, així com l'oportunitat de treball remunerat i l'accés a la capacitació i l'educació.”
- Autorealització: “Les persones grans hem de poder desenvolupar plenament les oportunitats i les potencialitats a partir de l'accés als recursos educatius, culturals, espirituals, d'oci i temps lliure en la societat.”
- Assistència: “Les persones grans hem de beneficiar-nos de la cura de la família, així com tenir accés als serveis socials, sanitaris i assistencials, i gaudir dels drets humans i fonamentals, quan residim tant en la llar pròpia com en centres d'atenció o institucions.”
- Participació: “Les persones grans hem de participar activament en la formulació i en les polítiques que afecten directament el nostre benestar, des de la solidaritat amb altres generacions, en una societat per a tothom; aquest principi ha de ser entès des del dret a la lliure associació.”

6. El marc estratègic

El marc estratègic fa referència a aquells plans, estratègies i polítiques d'àmbit superior sota el que es dissenya el PLPG de Manresa i que, per tant, hi ha d'estar alineat i ser coherent.

6.1 L'estratègia per una Societat Longeva i una Vida Plena

L'Acord de Govern 92/2024 promou el procés d'elaboració de l'Estratègia per una Societat Longeva i una Vida Plena (d'ara endavant, ESLVP) per al període 2025-2030. Es configura com una eina clau per abordar les necessitats i oportunitats que planteja el fenomen de l'envelliment poblacional. En un moment històric on l'esperança de vida ha augmentat de manera sostinguda —Catalunya registra una de les taxes de longevitat més altes del món—, aquesta estratègia aposta per una transformació estructural de les polítiques socials i de salut per garantir un envelliment digne, saludable i ple per a tota la ciutadania.

6.1.1 Principis rectors

L'Estratègia per una Societat Longeva i una Vida Plena es basa en quatre principis rectors fonamentals que guien la seva implementació:

- **Atenció personalitzada:** Es promouen solucions adaptades a les necessitats específiques de cada persona, tenint en compte la diversitat de situacions individuals i territorials.
- **Perspectiva de gènere i interseccionalitat:** Les polítiques d'envelliment aborden les desigualtats estructurals que afecten especialment les dones grans, així com altres formes de discriminació per origen, orientació sexual o condició social.
- **Inclusió comunitària i intergeneracional:** Es fomenta la participació activa de les persones grans en les seves comunitats, destacant el valor del pacte intergeneracional per construir una societat cohesionada i inclusiva.
- **Entorns accessibles i inclusius:** Es treballa per redissenyar els espais físics i digitals per tal que siguin més accessibles per a tothom, i posar les persones al centre del disseny i la planificació.

6.1.2 Objectius estratègics

L'ESLVP estableix 12 objectius marc que guien les accions i polítiques per construir una societat més longeva, inclusiva i sostenible. Aquests objectius inclouen la sensibilització social per combatre estereotips i prejudicis associats a l'envelliment, així com la promoció de la participació activa de les persones grans en la vida comunitària. També prioritzen la integració de la perspectiva transversal, abordant desigualtats des del gènere fins a la diversitat cultural, i la prevenció tant de la soledat no desitjada com de qualsevol forma de maltractament. Altres aspectes clau són l'adaptació dels espais per fer-los accessibles i inclusius, la consolidació de models d'atenció i cures integrades, i el suport a les persones cuidadores de l'entorn afectiu, garantint-ne el reconeixement i la dignificació. Finalment, l'estratègia impulsa la recerca i la innovació tecnològica com a eines fonamentals per millorar la qualitat de vida de les persones grans i fomentar la seva autonomia.

6.1.3 Models d'actuació

S'han dissenyat dos models d'actuació per abordar dues problemàtiques clau relacionades amb les persones grans:

- Model de prevenció, detecció i intervenció de la soledat no volguda. S'aborda aquesta problemàtica com un repte emergent de salut pública amb impactes profunds en la salut física, mental i emocional de les persones. El model s'articula en tres eixos principals: prevenció, detecció i intervenció. La prevenció es centra en accions comunitàries que fomentin la participació social i el sentiment de pertinença, així com en estratègies individuals per identificar factors de risc. La detecció inclou sistemes d'observació activa i mecanismes de cribratge per identificar casos de risc de manera precoç. Finalment, la intervenció se sustenta en mesures personalitzades i coordinades entre serveis socials, sanitaris i comunitaris, assegurant un seguiment adequat.
- Model d'abordatge de situacions de maltractament a persones grans. Té com a objectiu prevenir, detectar, intervenir i fer seguiment de qualsevol tipus de maltractament, assegurant el respecte pels drets humans i la dignitat de les persones grans. Aquest model defineix el maltractament com qualsevol acció, omissió o manca de resposta adequada que provoqui danys o angoixa, tant física com mentalment. L'abordatge es basa en una governança compartida que inclou comissions nacionals, territorials i tècniques, així com equips especialitzats d'intervenció. També estableix protocols per a la detecció precoç, la valoració dels casos i la implementació de mesures de protecció, sempre des d'una perspectiva integral i coordinada amb els serveis socials, sanitaris i comunitaris.

6.1.4 Cap a una societat longeva i sostenible

L'ESLVP no només representa una resposta als reptes que planteja l'envelliment, sinó que també suposa una oportunitat per redefinir els fonaments d'una societat més inclusiva, equitativa i sostenible. Aquest nou paradigma posa les persones al centre, ja que reivindica el valor de totes les edats i treballa per garantir que tothom pugui gaudir d'una vida plena i digna.

6.2 Nou model d'acompanyament a l'envelliment – Taula del 3r Sector

El document de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya “Nou model d'acompanyament a l'envelliment” presenta una proposta consensuada per garantir un model d'acompanyament integral a l'envelliment.

Les entitats socials són agents clau en aquest procés i treballen per garantir els drets de les persones grans. El model proposat parteix d'un enfocament interseccional i busca garantir una atenció centrada en la persona, basada en el respecte als drets, l'autonomia i la inclusió social.

Entre les prioritats del model destaquen: combatre l'edatisme, prevenir la solitud no desitjada, promoure la participació de les persones grans en la societat i garantir una mort digna. Es posa èmfasi en l'empoderament de la persona gran com a agent actiu en la seva pròpia vida.

El document reclama a l'Administració la incorporació de la perspectiva d'envelliment en totes les polítiques públiques i el reconeixement de les entitats socials com a interlocutors qualificats. També es defensa la necessitat d'un model d'atenció integrada social i sanitària, amb serveis accessibles i de proximitat.

Es proposa reforçar les polítiques d'habitatge per facilitar l'estada al domicili si així es desitja, garantir recursos per persones en situació de vulnerabilitat i oferir suport a les persones cuidadores. A més, s'incideix en la innovació tecnològica per adaptar els serveis a les noves realitats i en la necessitat d'incrementar la inversió en prevenció i protecció social.

Finalment, el document subratlla la importància de la investigació sobre l'envelliment i la creació d'entorns urbans i rurals accessibles i amables per garantir una vida digna i activa a totes les persones grans.

7. El marc estratègic de la ciutat de Manresa

A la ciutat de Manresa hi ha diversos plans que tenen accions destinades a les persones grans de forma específica o que, per la seva temàtica i abast, també poden actuar sobre persones grans. Ara bé, allò que mancaria seria la incorporació de forma sistemàtica i transversal de la mirada de cicle de vida en tots els plans de la ciutat. En una lògica interseccional (per tant, no només tenint en compte l'edat) els diversos plans de la ciutat haurien de poder ser sensibles a aquesta mirada de cicle de vida i adaptar-se a les especificitats de les diverses fases d'aquest, entenent que els seus "públics objectius" també són els infants, les persones joves i, evidentment, les persones grans.

A continuació es citen els principals plans que es relacionen amb el Pla Local de les Persones Grans (d'ara endavant, PLPG) de Manresa. En destaquem els eixos estratègics, ja que aquests són en els que el PLPG ha d'emmarcar la seva actuació i relacionar-s'hi per tal de fer un ús eficient dels recursos, treballar de forma coordinada i alinear els objectius de diversos departaments de l'Ajuntament. Per major concreció en la part operativa dels documents es recomana a seva consulta.

7.1 PAM

El Pla d'Acció Municipal (PAM) és el document estratègic que defineix les línies prioritàries, objectius i actuacions que un ajuntament desenvoluparà durant el mandat. Serveix com a full de ruta per a la gestió municipal, establint compromisos polítics i operatius en els diversos àmbits de gestió municipal. El document del PAM 2023-2027 s'estructura en cinc eixos -Prosperitat, Qualitat de vida, Sostenibilitat, Cohesió social i L'Ajuntament al servei de la ciutadania- i recull 80 actuacions, que són els objectius prioritaris a assolir els propers tres anys, i més de 200 accions, que han de permetre assolir aquests objectius.

Dins de l'eix 4 de Cohesió Social hi ha mesures específiques per les persones grans:

- Promoure accions que fomentin l'apoderament, el benestar i la qualitat de vida de les persones grans.
- Ampliar el servei de l'oficina d'atenció a les persones grans.
- Elaborar el Pla d'Envel·liment km 0 de forma participada amb les persones

grans.

- Estudiar la creació d'una xarxa de lavabos públics.
- Dissenyar un projecte d'habitatges amb serveis per a persones grans
- Aquestes mesures es podran identificar en aquest pla, alhora que el mateix pla ja significa l'assoliment d'una de les mesures del PAM.

7.2 Pla estratègic de l'envelliment i la dependència de Manresa

El Pla estratègic d'envelliment i dependència de Manresa (2022-2026) neix del compromís municipal adquirit el 2017 per abordar les necessitats assistencials de les Persones Grans. Es fonamenta en la visió de l'envelliment actiu, promovent el benestar físic, mental i social i adaptant els serveis per respondre a les necessitats presents i futures. Per fer-ne el seguiment, s'ha creat la Taula d'Envelliment i Dependència, que reuneix els principals actors del territori. El pla s'insereix en iniciatives més àmplies, com "Manresa, ciutat amiga de la gent gran", i busca millorar la qualitat de vida i la participació d'aquest sector de la població a la ciutat.

Aquest Pla inclou les accions a desenvolupar en relació a l'àmbit de la dependència de les persones grans. Des del Departament de Persones Grans es té compromís amb aquestes accions.

Aquest Pla es centra en quatre eixos d'actuació:

- Inclusió social comunitària
- Permanència al domicili
- Ampliació de la cobertura residencial
- Qualitat dels serveis

7.3 Agenda compartida

Com ja hem indicat, la comarca està sotmesa a reptes relacionats amb l'envelliment poblacional, com ara la dependència, la cronicitat i la vulnerabilitat, a causa de les elevades taxes d'envelliment i sobreenvelliment, així com d'una alta incidència de malalties cròniques no transmissibles. Aquesta situació genera tot un ventall de necessitats i problemàtiques de naturalesa complexa que cal abordar de manera sistèmica, des de l'àmbit de la salut social i mitjançant la co-creació de recursos i accions coordinades entre tots els actors i institucions implicades.

Conscients d'aquesta realitat, entre els anys 2019 i 2022 es va desenvolupar a la comarca un Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT) amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida i afavorir la inclusió social de les persones amb

dependència i malalties cròniques, tot promovent que esdevinguin agents actius de la seva pròpia salut. Alhora, es volia transformar aquest repte en una oportunitat per impulsar una transformació econòmica de la comarca, centrada en la transició digital del sector salut i social —tant públic com privat—, per fer-lo més competitiu, sostenible, resilient i amb una ocupació de qualitat.

Un cop finalitzat el PECT, les entitats participants van valorar positivament la dinàmica de col·laboració generada i, el desembre de 2023, es va rubricar l'Acord Marc de col·laboració per a l'impuls de l'Agenda Compartida en Salut i Social de Manresa-Bages (ACMB), amb l'objectiu de situar el territori com un ecosistema d'innovació en aquest àmbit, reconegut a nivell català i internacional.

L'Agenda Compartida en Salut i Social estableix el compromís de sumar sinergies entre equips de treball i infraestructures, tot emprenent actuacions conjuntes per assolir objectius comuns del territori. Aquest acord va ser adoptat inicialment per 10 institucions, i posteriorment s'hi han adherit tres institucions més.

Aquest acord s'ha integrat dins de l'estratègia d'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT) i reconeix la necessitat d'abordar la millora de l'atenció a les persones amb dependència i cronicitat a través de la innovació transformadora, l'experimentació-acció i les pràctiques socials disruptives. Tot això es duu a terme en estreta col·laboració amb agents tecnològics, d'innovació i de coneixement, empreses, administracions públiques i el teixit social de Manresa i la comarca del Bages, mitjançant projectes liderats per actors amb visions interdisciplinàries i una clara vocació transformadora. L'enfocament incorpora les millors pràctiques i principis ètics, amb aproximacions sistèmiques, visions holístiques i la integració de les diferents perspectives dels protagonistes implicats en els reptes abordats.

7.4 Pla de mobilitat

El Pla de Mobilitat Urbana Sostenible de Manresa (PMUS) té per objectiu millorar la qualitat de vida de les persones mitjançant la mobilitat. Entenem que moltes de les accions del pla beneficiaran les persones grans en tant que són millores per al conjunt de la població. Fent una ullada als titulars dels objectius podem inferir aquest fet:

- Objectiu 1. Millorar en la gestió de la mobilitat externa
- Objectiu 2. Dinamitzar la cohesió territorial de tot el municipi
- Objectiu 3. Dotar de coherència a les xarxes bàsiques de transport
- Objectiu 4. Foment del canvi modal (Canvi de mode de transport)
- Objectiu 5. Foment de la igualtat i cohesió social
- Objectiu 6. Urbanisme acollidor i inclusiu

Aquest àmbit, el de la mobilitat, és precisament un eix clau en les possibilitat de desenvolupament social i personal de les persones grans, sobretot aquelles que

pateixin problemes de mobilitat o no disposin de vehicle privat.

En aquest sentit el pla es planteja, de forma específica per les persones grans:

Consolidar rutes saludables de mobilitat còmodes i segures als centres de salut de la ciutat.

7.5 Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere

Aquest pla recull accions i estratègies destinades al col·lectiu LGTBI+, per tant, totes les accions també tenen com a destinatàries les persones grans que formen part del col·lectiu.

Ara bé, pel que fa a accions específiques per les persones grans, podem trobar:

- Línia 1, Objectiu 2: Vetllar perquè no es produeixin situacions de discriminació de les persones LGTBI+ als serveis públics, especialment a les residències per a gent gran

Cal destacar que en el marc de l'elaboració del Pla DASIG es va dur a terme una acció de formació i sensibilització amb les persones de l'Ajuntament que treballen amb persones grans.

7.6 Pla d'envelliment del Bages

El pla comarcal ha de ser una referència a tenir en compte per dos motius bàsics: 1) l'efecte de capital de comarca de la ciutat de Manresa fa que moltes dinàmiques i serveis es concentrin a la ciutat malgrat les persones no hi visquin i 2) alguns serveis i accions són compartits entre l'Ajuntament de Manresa i el Consell Comarcal del Bages. Els eixos estratègics del Pla d'Envelliment de la comarca són:

- Eix 1: Participació i envelliment actiu
 - Fomentar la participació activa de les persones grans i el vincle comunitari.
 - Enfortir el Consell de les Persones Grans del Bages i els consells locals, garantint la seva representativitat, diversitat i relleu generacional.
 - Promoure la visibilitat de les persones grans a la comarca.
- Eix 2: Vulnerabilitats i discriminacions
 - Promoure un model comunitari d'atenció a les persones grans.
 - Incrementar els recursos i serveis contra maltractaments i edatisme.
 - Avançar en l'accessibilitat física i digital, incorporant la perspectiva de les persones grans.
- Eix 3: Treball en xarxa i entre administracions

Crear aliances amb els ajuntaments i altres plans per abordar temes rellevants per a les persones grans.

Estudiar les necessitats de la gent gran a la comarca de forma continuada.

Pel que fa al vincle amb el PLPG de Manresa, destacarem aquelles accions que són conjuntes o que l'Ajuntament de Manresa hi té alguna participació o vinculació. El Consell Comarcal planteja com a accions del Pla:

Conèixer i valorar la implementació del projecte Comunitats contra l'Aïllament Social de Manresa arreu de la comarca

Treballar de forma conjunta amb el Pla estratègic de l'envelliment i la dependència de Manresa en els aspectes que afecten al conjunt de la comarca.

En relació al SEAV (servei compartit entre l'Ajuntament i el Consell Comarcal) el Pla comarcal planteja:

- Difondre i implementar la Guia local per fer front als maltractaments a les persones grans.
- Consolidar el Servei Especialitzat d'Atenció a la Vellesa (SEAV) del Bages que permeti una millor detecció i actuació en situacions de sospita i/o maltractament a les persones grans.

7.7 Pla d'igualtat de gènere de Manresa 2025-2029

Impulsa una política municipal feminista, transversal i interseccional que promogui la igualtat de gènere, elimini qualsevol forma de discriminació per raó de sexe i fomenti la participació equitativa de dones i homes en tots els àmbits de la vida social, econòmica, cultural i política del municipi.

Té les següents línies estratègiques:

Línia 1.- Compromís amb la igualtat

Línia 2.- Acció contra la violència masclista

Línia 3.- Drets i qualitat de vida

Línia 4.- Economia feminista i ètica de cures

Línia 5.- Coeducació i transmissió de valors igualitaris

Línia 6.- Reconeixement, lideratge i participació de les dones

Precisament l'àmbit de la igualtat entre homes dones grans és un punt clau del PLPG, tenint en compte que la discriminació de dones grans es veu agreujada per l'edatisme, les relacions familiars i de cures no igualitàries i la diferència en les pensions, entre d'altres aspectes.

Actualment l'Ajuntament de Manresa està elaborant els plans estratègics de Salut, el de ciutadania, que incorporaran la perspectiva d'edat i tindran influència sobre les persones grans.

8. Procés d'elaboració del Pla

L'elaboració del pla, va començar amb la diagnosi que es va dur a terme el 2023 i va donar com a resultat el document "[Diagnosi sobre polítiques d'envelliment i persones grans a Manresa](#)".

El 2024 va començar l'elaboració d'aquest Pla. La metodologia utilitzada ha estat en comissions de treball formades per persones grans del Consell Municipal i en d'altres on hi han participat tècnics municipals referents de cada temàtica de forma puntual.

El treball d'aquestes comissions, conjuntament amb la referent política i tècnica, han donat com a resultat l'estructura i les accions del pla. A continuació, es detallen els eixos creats i les persones participants de cada eix:

Eixos	Persones
EIX 1: Participació i valor social:	• Carme Carrió • Víctor Feliu • Maria Carrera • Montse Ribalta • Mercè Soldevila • Montse Sucarrats • Laura Cabra
EIX 2: Benestar i qualitat de vida	• Marina Hosta • Rosa Roura • Antonio Negro • Àngels Fusté • Juan Castarlenas • Joan Jorge • Cloti Morales
EIX 3: Equitat de les persones grans	• Joan Jorge • Víctor Prat • Jaume Puig
EIX 4: Transicions durant l'envelliment:	• Víctor Prat • Rosa de Miguel • Maria Carrera • Ramon Fontdevila • Conxita Almarcha • Mercè Soldevila • Montse Sucarrats • Cloti Morales

Aquestes persones que han participat de les comissions, formen part de les següents entitats, col·lectius i partits polítics: Grans Dones (Consell Municipal de la Dona), AV Escodines, CCOO, Fundació Catalunya La Pedrera, UGT, Mémora, Creu Roja, AV Sagrada Família, Casal de Persones Grans de la Balconada, FUB, Grup dels Comuns, Capalafí, Residència SAFA, PSC, Junts i ERC.

Les tasques d'elaboració del PLPG de Manresa van partir d'un document elaborat per membres del Consell Consultiu de les Persones Grans de Manresa organitzats en comissions. Així, no s'ha començat de zero sinó que s'ha dut a terme un treball de continuïtat i concreció respecte el primer document elaborat per les persones grans.

A partir d'aquí s'han realitzat un total de 7 sessions de treball:

Data	Sessió
10/12/2024	2 Sessions de treball amb les Comissions dels eixos 1 i 2 per elaborar les Teories del Canvi de cada eix
17/12/2024	2 Sessions de treball amb les Comissions dels eixos 3 i 4 per elaborar les Teories del Canvi de cada eix
17/3/2025	Sessió de treball amb l'Agenda Compartida de Manresa per alinear objectius estratègics i cercar sinèrgies
21/3/2025	Sessió de presentació de l'avenç del treball: presentació del marc estratègic i validació davant del CCPG
28/5/2025	Sessió de treball amb tècnics de l'Ajuntament per alinear objectius i accions dels diversos serveis amb el PLPG

Al llarg del procés s'han dut a terme 8 trobades de coordinació i treball amb el Grup d'Impuls del PLPG.

9. El PLPG de Manresa

A continuació es presenta el PLPG en la seva part estratègica i operativa. En una lògica d'embut s'anirà presentant la informació des d'aquella més general i estratègica, però imprescindible per enfocar l'acció i alinear la part operativa i que determina el per a què, fins aquella més concreta on veurem què farà el PLPG de Manresa.

9.1 Missió

El PLPG Manresa vol garantir una ciutat inclusiva, equitativa i participativa per a totes les persones, en especial les Persones Grans. Mitjançant accions que fomentin la igualtat d'oportunitats, la participació activa, la lluita contra la discriminació i l'acompanyament en les transicions vitals. Es treballa per construir una societat que asseguri drets, oportunitats i serveis accessibles per a tothom independentment de l'edat que tinguin. La comunicació i la sensibilització seran eines clau per fer visibles les necessitats i potencialitats de les Persones Grans.

9.2 Visió

Manresa, una ciutat referent en polítiques d'envelliment on les persones grans tenen un paper actiu en la vida social, política i cultural. Una ciutat compromesa amb l'equitat, la salut i el benestar, que promou el dret a un envelliment digne i participatiu, eliminant barreres i desigualtats, lluitant contra l'edatisme i qualsevol forma de discriminació i potenciant l'autoestima i l'empoderament de les Persones Grans. Un entorn que garanteix transicions acompanyades i serveis adaptats, amb una administració propera i accessible, capaç de generar una societat cohesionada i conscient del valor de totes les generacions.

9.3 Valors

El Servei de Drets Socials de l'Ajuntament de Manresa, es basa en uns principis transversals que regeixen totes les actuacions que n'emergeixen, a més de voler estendre'ls a tots els àmbits del seu abast. Cal dir també, que els mateixos principis esdevenen repte, perquè històricament són aspectes que s'havien obviat en les polítiques vers les persones grans i que, en canvi, estan més consolidats quan parlem d'altres grups d'edat:

- **Diversitat i heterogeneïtat:** Les persones grans són diverses, heterogènies i úniques. Cal que per part de l'administració es respongui a aquesta diversitat i actuï en conseqüència a l'hora de dissenyar serveis, projectes i activitats. Aquest principi busca també aconseguir representativitat d'aquesta diversitat als diversos espais de participació de la ciutat.
- **Perspectiva d'edat:** L'edat no és un element limitant, ans el contrari. Aquest pla reconeix l'existència de l'edatisme com a una de les discriminacions més profundes i invisibilitzades existents dins la nostra societat, que afecta a diverses generacions de la població, i que té greus efectes en les persones grans. És per això que les accions per la lluita contra l'edatisme, prendran un pes important en el document.
- **Perspectiva feminista:** Aquest pla té un prisma feminista i reconeix la diversitat de gènere, tant com els problemes socials que es generen per la històrica opressió del gènere femení o persones de gènere no binari i per això té en compte alguns espais reparadors del dany com a imprescindibles per revertir la situació de desigualtat.
- **Mirada intercultural:** Reconeix la diversitat cultural i d'origen de totes les persones manresanes i concretament de les persones grans. Posant la mirada en un futur proper on la interculturalitat del grup social s'incrementarà per la incorporació imminent de noves generacions d'origen migrant.
- **Enfocament d'equitat i igualtat d'oportunitats:** L'administració i els serveis públics han de garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats de totes les persones i a tots els nivells per tal de combatre les desigualtats socials, en aquest cas de les persones grans.
- **Enfocament de participació ciutadana:** Totes les polítiques públiques s'han de construir en base a la participació de les persones.

Com es veurà tot seguit, el PLPG de Manresa està compost per 5 eixos d'acció estratègics, cadascun dels quals amb la seva concreció en línies i accions.

9.4 Eixos estratègics: presentació

Les línies estratègiques que presentem són les que estructuren el pla que i busquen ser representatives de tots els aspectes que incumbeixen a les persones grans. Aquestes línies, es desglossen en subapartats que permeten la concreció de les diferents temàtiques a abordar:

1. **Participació i valor social:** Aquest eix vol enfocar la participació social de les persones grans a la societat en tots els sentits: a l'espai públic, en la presa de decisions, als barris, a la ciutat, a les entitats, en els òrgans representatius, activitats, etc. Com també posar de manifest el reconeixement del valor social de les persones grans i la imprescindible aportació de les seves generacions

en la construcció de l'actual nivell de desenvolupament i benestar de la nostra societat.

2. **Benestar i qualitat de vida:** Tracta la salut individual i col·lectiva entesa com a concepte ampli i integral que afecta a les persones i a les societats. També inclou tots aquells aspectes i elements bàsics necessaris que cal tenir coberts per viure una vida digna.
3. **Equitat i inclusió de les Persones Grans:** En aquest eix s'aborden aspectes com la igualtat de drets i oportunitats de les persones grans, tant com les lluites per erradicar les discriminacions que pateix el grup social, com ara l'edatisme en especial, però també el racisme, el masclisme, etc. També totes aquelles esclotxes que fan que les persones grans no estiguin en igualtat de condicions respecte la resta de persones i això els impossibiliti l'accés a serveis bàsics.
4. **Transicions durant l'envelliment:** Té a veure amb el canvi de mirada vers l'envelliment i el reconeixement dels canvis que es poden produir en aquesta etapa. Posa de relleu el paper que ha de tenir l'administració en el suport i acompanyament en aquestes transicions: envelliment, jubilació, pèrdua de salut, dependència, formació permanent, vida social, etc.
5. **Comunicació, visibilització i sensibilització:** Fa referència a l'estratègia comunicativa que s'aplicarà per tal de fer arribar la informació a la ciutadania entorn al pla i les accions a desenvolupar.

EIX 1.- Participació i valor social

Línia 1.1 El valor social de les persones Grans
Línia 1.2 Dinàmiques de participació social
Línia 1.3 Equipaments i espais de referència
Línia 1.4 Espai públic

EIX 2.- Benestar i qualitat de vida

Línia 2.1 Salut i benestar
Línia 2.2 Habitatge
Línia 2.3 Coneixement i formació
Línia 2.4 Cultura, Esport i lleure
Línia 2.5 Accessibilitat i mobilitat.

EIX 3.- Equitat i inclusió de les Persones Grans

Línia 3.1 Empoderament de persones grans en primera persona.
Línia 3.2 Lluita contra les discriminacions per raó d'origen, orientació sexual, diversitat de gènere o edat.
Línia 3.3 Lluita contra els maltractaments de les Persones Grans
Línia 3.4 Lluita contra l'aïllament i solitud no volguda.
Línia 3.5 Inclusió social de tots els perfils de persones grans
Línia 3.6 Lluita contra l'escletxa digital.

EIX 4.- Transicions durant l'envelliment

Línia 4.1 Acompanyament i planificació de la jubilació.
Línia 4.2 Acompanyament i planificació de la dependència.
Línia 4.3 Acompanyament i preparació del final de vida.

9.5 Davant la complexitat, projectes estructurants

El PLPG de Manresa vol donar resposta a una diversitat de reptes que afecten a les persones grans, però no només. Molts d'aquests són compartits amb altres grups socials, i d'altres afecten al conjunt de la ciutadania, així com les institucions cíviques de la ciutat. Aquestes reptes són complexos, el que vol dir que estan formats per una diversitat de factors important i que aquests interactuen en relacions que en configuren les seves manifestacions concretes.

Aquest marc de complexitat, així com la consciència que moltes de les qüestions que afecten a les persones grans també afecten a altres grups, ens porta a plantejar actuacions que superin el marc operatiu sectorial de les "persones grans". Per això, aquest pla planteja un seguit de projectes estructurants que tenen una mirada transversal i que volen donar resposta a reptes de ciutat que també afecten a les persones grans. Treballar-ho així permet 1) vincular de forma més clara altres agents de la ciutat, 2) aporta coherència interna i sentit de procés, 3) genera un marc operatiu clar per tots els agents, 4) permet l'apropiació i vinculació d'altres agents, 5) permet espais de governança flexibles, clars i operatius i 6) permet planificacions àgils i objectius clars.

Aquests projectes estructurants donen resposta diversos dels reptes plantejats a les línies d'actuació definides de forma participada al llarg del procés de treball. Tot seguit anomenem els diversos projectes i es desenvoluparan al llarg del document en els apartats corresponents als seus eixos.

El PLPG s'estructura en els eixos i línies definides en el procés de treball, però els projectes estructurants, gràcies a la seva mirada transversal, integren objectius que poden combinar línies de diferents eixos. Aquests projectes han estat pensats perquè tots els objectius marcats pel PLPG, així com les diverses actuacions proposades, tinguin el seu espai en els diferents projectes. Per tant, tot allò definit al llarg del procés de treball, sobretot dut a terme en el Consell Municipal de les Persones Grans de Manresa, queda recollit en els projectes estructurants que hi dona un marc operatiu més transversal i coherent.

Eix	Línies	Projectes estructurants
Participació i valor social	1.1 Valor social de les persones grans	"La revolta dels cabells blancs"
	1.2 Dinàmiques de participació social	"Manresa participativa" "Manresa empoderada"
	1.3 Equipaments i espais de referència	
	3.4 Aïllament i solitud no volguda	
	1.4 Espai públic	"Manresa accessible"

	2.5 Accessibilitat i mobilitat	"Manresa empoderada"
	3.5 Lluita contra l'escletxa digital	
Eix	Línies	Projectes estructurants
Benestar i qualitat de vida	2.1 Salut i benestar	"Manresa saludable"
	2.4 Cultura, esport i lleure	
	2.3 Coneixement i formació	
	3.4 Aïllament i solitud no volguda	
	2.2 Habitatge	"Manresa habitable"
	2.5 Accessibilitat i mobilitat	
Eix	Línies	Projectes estructurants
Equitat i inclusió	3.1 Empoderament de les persones grans	"Manresa empoderada"
	3.2 Lluita contra les discriminacions	"Manresa respectuosa"
	3.3 Lluita contra els maltractaments	
	3.5 Inclusió social de tots els perfils de persones grans	
Eix	Línies	Projectes estructurants
Transicions durant l'envelliment	4.1 Acompanyament i planificació de la jubilació	"Manresa que acompanya"
	4.2 Acompanyament i planificació de la dependència.	
	4.3 Acompanyament i planificació del final de vida.	

9.6 El PLPG de Manresa en el marc de la Xarxa de Ciutats Amigues de la Gent Gran

La Xarxa de Ciutats Amigables amb la Gent Gran, impulsada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), promou entorns i serveis que afavoreixin l'envelliment actiu i saludable mitjançant un enfocament transversal i participatiu. Les ciutats adherides han de realitzar una diagnosi, elaborar un pla d'acció i establir mecanismes d'avaluació per garantir la millora contínua. A l'Estat espanyol, l'IMSERSO supervisa la implementació del projecte. Manresa s'hi va adherir el 2012, convertint-se en la 37a ciutat del món a integrar la xarxa, que actualment compta amb 162 municipis espanyols en diferents fases de desenvolupament.

Aquest programa té per objectius:

- Promoure ciutats i entorns accessibles i inclusius per a les persones grans que facilitin la seva participació de en tots els àmbits de la vida comunitària.
- Proporcionar criteris per a la definició, realització del procés de diagnosi i avaluació del grau d'amigabilitat de les ciutats i comunitats vers les persones grans.
- Aportar estratègies per a la dinamització de les plataformes de participació.
- Oferir espais de millora contínua per l'intercanvi de bones pràctiques i per generar processos de reflexió estratègica amb els equips de professionals que lideren els projectes.
- Desenvolupar mètodes per al seguiment i avaluació del grau de desplegament de les actuacions, per fer de les ciutats un lloc més amigable amb totes les edats.

El present pla també dona compliment als objectius de la Xarxa de Ciutats Amigues de la Gent Gran. Tot seguit es mostra la correspondència dels àmbits i objectius que es marca la ciutat de Manresa com a membre de la Xarxa i les línies del present PLPG de Manresa que hi donen compliment.

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

	Serveis Socials i de salut	Relacions de suport i ajuda mútua	Respecte, desigualtats i condicions d'inclusió	Comunicació i informació	Participació social i cívica	Mobilitat i transport	Accessibilitat i ús dels espais públics i privats	Habitatge
EIX 1 - Participació i valor social		Línia b) Dinàmiques de participació social	Línia a) El valor social de les persones grans		Línia b) Dinàmiques de participació social		Línia c) Equipaments i espais de referència Línia d) Espai públic	
EIX 2 - Benestar i qualitat de vida	Línia a) Salut i benestar Línia d) Cultura, Esport i lleure	Línia d) Cultura, Esport i lleure		Línia c) Coneixement i formació		Línia e) Accessibilitat i mobilitat.	Línia e) Accessibilitat i mobilitat.	Línia b) Habitatge
EIX 3 - Equitat i inclusió de les persones grans		Línia d) Lluita contra l'aïllament i solitud no volguda.	Línia b) Lluita contra les discriminacions Línia c) Lluita contra els maltractaments de les Persones Grans Línia e) Inclusió social de tots els perfils de persones grans	Línia f) Lluita contra l'escletxa digital.	Línia a) Empoderament de persones grans en primera persona.			
EIX 4 - Transicions durant l'envelliment	Línia a) Acompanyament i planificació de la jubilació. Línia b) Acompanyament i planificació de la dependència. Línia c) Acompanyament i planificació del final de vida		Línia b) Acompanyament i planificació de la dependència. Línia c) Acompanyament i planificació del final de vida					

9.7 Vinculació amb els ODS

El Pla Local de Persones Grans de Manresa (PLPG) s'emmarca en un model de ciutat inclusiva, equitativa i participativa, alineant-se amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) com a full de ruta global per garantir una societat més justa, saludable i sostenible. L'envelliment actiu, la reducció de desigualtats i la promoció del benestar de les persones grans són eixos fonamentals d'aquest pla, en coherència amb l'Agenda 2030.

El PLPG no només respon a les necessitats específiques de la població gran de Manresa, sinó que també contribueix a la construcció d'un entorn resilient i compromès amb la justícia social i ambiental. La perspectiva intergeneracional, la diversitat cultural i la perspectiva feminista són principis transversals que enforteixen aquesta connexió amb els ODS. En aquest sentit, el pla es vincula amb diversos ODS:

- ODS 1 (Fi de la pobresa): mesures per reduir la pobresa en la vellesa i garantir l'accés a serveis socials essencials.
- ODS 3 (Salut i benestar): promoció de la salut, prevenció de la soledat no desitjada i suport a les persones cuidadores.
- ODS 4 (Educació de qualitat): foment de l'aprenentatge permanent i accés a formació adaptada a les persones grans.
- ODS 5 (Igualtat de gènere): incorporació de la perspectiva feminista i la visibilització del rol de les dones grans.
- ODS 10 (Reducció de les desigualtats): lluita contra l'edatisme i inclusió de col·lectius diversos en les polítiques d'envelliment.
- ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles): adaptació dels espais públics, millora de la mobilitat i desenvolupament d'habitatges inclusius per a persones grans.
- ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides): protecció contra el maltractament i foment de la participació de les persones grans en la presa de decisions.

A continuació es vinculen la proposta d'eixos estratègics i algunes línies d'actuació relacionades:

VINCULACIÓ DELS ODS AMB ELS EIXOS DEL PLA	ODS 10: Reducció de les desigualtats	ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles	ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides	ODS 3: Salut i benestar	ODS 4: Educació de qualitat	ODS 5: Igualtat de gènere	ODS 1: Fi de la pobresa
EIX 1 - Participació i valor social	Línia a) El valor social de les persones grans; Línia b) Dinàmiques de participació social	Línia c) Equipaments i espais de referència; Línia d) Espai públic	Línia b) Dinàmiques de participació social				
EIX 2 - Benestar i qualitat de vida	Línia e) Accessibilitat i mobilitat	Línia b) Habitatge; Línia e) Accessibilitat i mobilitat		Línia a) Salut	Línia c) Coneixement i formació		
EIX 3 - Equitat i inclusió de les persones grans	Línia a) Empoderament de persones grans en primera persona; Línia e) Inclusió social		Línia c) Lluita contra els maltractaments; Línia d) Lluita contra la solitud			Línia b) Lluita contra les discriminacions per raó d'origen, orientació sexual, diversitat de gènere o edat	Línia f) Lluita contra l'escletxa digital
EIX 4 - Transicions durant l'envelliment	Línia b) Acompanyament i planificació de la dependència			Línia a) Acompanyament i planificació de la jubilació Línia b) Acompanyament i planificació de la dependència; Línia c) Acompanyament i preparació del final de vida			

10. Eixos estratègics: desenvolupament i accions

10.1 Eix 1.- Participació i valor social

Aquest eix vol enfocar la participació social de les persones grans a la societat en tots els sentits: a l'espai públic, en la presa de decisions, als barris, a la ciutat, a les entitats, en els òrgans representatius, activitats, etc. Com també posar de manifest el reconeixement del valor social de les persones grans i la imprescindible aportació de les seves generacions en la construcció de l'actual nivell de desenvolupament i benestar de la nostra societat.

Línia a) El valor social de les persones Grans

Podríem definir el “Valor Social de les Persones Grans” com aquella capacitat treballada en les diverses activitats laborals, socials i culturals al llarg de la vida, i que han ajudat a transformar a la societat en si mateixa. (C. Carrió, febrer 2024).

Tot i això, l'argumentari dominant encara associa la vellesa amb una etapa de decadència, especialment després de la jubilació, fet que ha condicionat les polítiques socials, culturals i econòmiques vigents. Davant l'augment de la longevitat i els nous paradigmes, es fa necessari un canvi radical en aquestes polítiques, basant-les en la dignitat i el reconeixement de la diversitat dins d'aquest segment de població.

Cal superar la concepció homogènia de la vellesa com una etapa única i reconèixer-la com un període de noves vivències, projectes i creativitat. Això inclou garantir la participació activa de les persones grans en els òrgans de decisió social i en tots els àmbits de la vida ciutadana

Per això, el PLPG treballarà per fomentar la posada en valor de les aportacions que les persones grans han fet, fan i poden fer en la societat manresana.

Línia b) Dinàmiques de participació social

Les persones grans han de tenir un paper actiu en els processos de participació ciutadana, contribuint amb les seves propostes per millorar els projectes de la ciutat. És necessari revertir el desengany existent envers la participació, fomentant una implicació més directa que empoderi la ciutadania i amplii els mecanismes democràtics.

Nombroses entitats locals es basen en el treball i lideratge de les persones grans. Tanmateix, els canvis generacionals han introduït nous models de participació que, sovint, no s'alineen amb els existents, generant una escletxa entre generacions. Aquesta situació planteja preocupacions pel relleu generacional i posa de manifest la necessitat de trobar sinergies entre els diferents enfocaments per garantir la continuïtat i vitalitat de les entitats.

El PLPG fomentarà el debat i diàleg intergeneracional per entendre i explorar les noves formes de participació que permetin donar continuïtat al teixit de la ciutat, així com donar suport a les entitats existents a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans, i del foment de la intercooperació entre aquestes.

Línia c) Equipaments i espais de referència

Existeix un debat obert sobre el model d'equipaments adreçats a les persones grans. D'una banda, hi ha qui defensa espais intergeneracionals que fomentin la convivència entre edats i per interessos, mentre que altres consideren essencial disposar d'equipaments específics i exclusius per a persones majors de 65 anys. Molt probablement, estem vivint una etapa transitòria entre dos models de polítiques d'envelliment i per tant, pot ser que la solució requereixi una combinació d'ambdues tipologies per respondre a les diverses necessitats i preferències.

En qualsevol cas, resulta fonamental assegurar l'enxarxament entre equipaments per maximitzar el seu impacte social. Una xarxa ben coordinada permetria optimitzar recursos, facilitar l'accés als serveis i promoure una participació activa i inclusiva de les persones grans, connectant-les amb altres col·lectius i amb el teixit comunitari de la ciutat.

Línia d) Espai públic

Les persones grans sovint lideren reivindicacions per la millora de l'espai públic, ja que posseeixen una forta consciència col·lectiva d'aquest com un bé comú i un lloc per a vivències compartides. Els darrers 50 anys, les ciutats han experimentat transformacions significatives en la seva organització, fet que ha provocat una percepció generalitzada en aquest col·lectiu d'una reducció en la qualitat i disponibilitat d'espais de trobada. Reivindiquen un espai públic que fomenti les relacions socials, les activitats i la convivència, assegurant-ne l'accessibilitat i l'eliminació de barreres arquitectòniques. A més, es prioritza un entorn agradable, centrat en les persones, amb menys protagonisme per als vehicles. També és essencial que les persones grans siguin partícips actius en els processos de disseny i planificació urbana, aportant la seva experiència i visió per garantir espais públics inclusius i adaptats a les necessitats de tothom.

Aquest pla tirarà endavant mesures per detectar potencials millores en relació a l'espai públic a la ciutat, tot tenint en compte el treball ja dut a terme pel projecte Ciutats Amigues de la Gent Gran, del què Manresa en forma part. Així mateix, es posa com a prioritat la construcció d'una xarxa de lavabos públics.

Eix 1: Participació i valor social. Projectes estructurants

Manresa Participativa
Descripció La participació ciutadana, associativa i comunitària està canviant de forma significativa. Aquesta és una tendència que s'observa més enllà de Manresa i de les persones grans, i planteja reptes importants per les administracions públiques, els equipaments i les entitats. Aquestes veuen com la implicació de les persones va a la baixa, així com les entitats tenen problemes per trobar relleu generacional o incloure la diversitat, o els equipaments no aconsegueixen implicar la diversitat de la població en la governança, gestió i decisió d'aquests.. Aquest fet posa en risc la representació democràtica, la cohesió social, la solidaritat i la vida comunitària. Cal, doncs, entendre aquests canvis i proposar mesures que permetin revertir aquesta situació adaptant-nos als nous temps.
Línies estratègiques en les quals s'emmarca 1.2 Dinàmiques de participació social 1.3 Equipaments i espais de referència 3.4 Aïllament i solitud no volguda
Agents implicats Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Acció Comunitària i Participació • Serveis Socials • Salut • Equipaments • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Persones Grans

- Feminismes
- Teixit associatiu
- Consell Municipal de les Persones Grans

Objectius

- Entendre el canvi de paradigma en la participació i vincle comunitari de la població.
- Generar espais de trobada i interrelació per les persones.
- Reforçar el vincle entre entitats, equipaments i actors comunitaris al territori (escala de barri).
- Donar suport a les entitats ciutadanes per poder ser més resilients.
- Coordinar els equipaments de la ciutat per generar una mirada estratègica i actuació conjunta.

Accions del projecte

- Donar suport a les entitats composades per a persones grans a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans (escletxa digital).
- Convocar anualment les subvencions de pública concurrència adreçades a les entitats que fomenten la qualitat de vida de les persones grans.
- Generar espais de diàleg i intercanvi d'idees per tal de debatre el canvi de paradigma i les noves formes de participació.
- Generar espais de trobada entre entitats d'un mateix territori per fomentar el coneixement entre elles i entre les persones.
- Crear els espais de coordinació entre equipaments públics per generar dinàmiques conjuntes i que fomentin la participació i vincle de persones (sobretot les que pateixen solitud no desitjada).
- Donar suport a les festes de la vellesa que celebrin els barris.
- Crear un canal de comunicació bidireccional entre les persones grans i l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans. (WhatsApp)

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Calendari																
	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Donar suport a les entitats composades per a persones grans a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans (escletxa digital)																
Convocar anualment les subvencions de pública concurrència adreçades a les entitats que fomenten la qualitat de vida de les persones grans																
Generar espais de diàleg i intercanvi d'idees per tal de debatre el canvi de paradigma i les noves formes de participació.																
Generar espais de trobada entre entitats d'un mateix territori per fomentar el coneixement entre elles i entre les persones																
Crear els espais de coordinació entre equipaments públics per generar dinàmiques conjuntes i que fomentin la participació i vincle de persones (sobretot les que pateixen solitud no desitjada).																
Donar suport a les Festes de la vellesa que celebrin els barris de la ciutat																
Crear un canal de comunicació bidireccional entre les persones grans i l'OAPG (Whatsapp)																

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Donar suport a les entitats composades per a persones grans a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans (escletxa digital)				
Projecte estructurant	Manresa Participativa				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Donar suport a les entitats formades per a persones grans				
Pressupost:	De 2.000 a 5.000€				
Indicadors de resultat	• Nombre d'entitats acompanyades anualment • Nombre de consultes ateses • Nombre de tallers/formacions realitzats o difosos • Valoració qualitativa de les entitats sobre el suport rebut				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Habilitar un punt de suport a l'Oficina d'Atenció a les persones grans	4t trimestre 2025	Oficina d'Atenció a les Persones Grans		Equipament informàtic, personal tècnic, espai per l'atenció	Punt actiu i operatiu. Nombre d'atencions realitzades
2. Acompanyar a les entitats en les dificultats que els vagin sorgint	Continuat (excepte mes d'agost)	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Entitats	Equipament informàtic, personal tècnic, espai per l'atenció	Nombre de consultes. Tipologia de demandes
Observacions:	• Interrelacionar projectes i serveis de prevenció de la bretxa digital.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Convocar anualment les subvencions de pública concurrència adreçades a les entitats que fomenten la qualitat de vida de les persones grans.				
Projecte estructurant	Manresa Participativa				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Acompanyar en el canvi de model de participació ciutadana				
Pressupost	De 5.000 a 7.000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre d'entitats participants en la convocatòria • Percentatge d'entitats que finalitzen correctament el procés de justificació • Grau de satisfacció de les entitats amb el procés de convocatòria • Nombre de projectes que s'executen segons el previst				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Acompanyament en la tramitació digital de les subvencions	Abril-maig	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Suport tècnic, equips informàtics	Nombre de consultes ateses. Percentatge d'entitats que finalitzen el tràmit.
2. Resolució de la convocatòria	Des de maig fins a novembre	Departament de Persones Grans	Departament de Persones Grans, Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Recursos per a gestió de subvencions i notificacions	Terminis complerts. Nombre de projectes aprovats
Observacions:	• Es recomana fer un petit informe anual amb les conclusions de la convocatòria per incorporar millores en les següents edicions.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Generar espais de diàleg i intercanvi d'idees per tal de debatre el canvi de paradigma i les noves formes de participació.				
Projecte estructurant	Manresa Participa				
Lideratge	Acció comunitària				
Què es vol aconseguir	Acompanyar en el canvi de model de participació ciutadana				
Pressupost	2.000 i 5000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre d'entitats convocades • Nombre d'entitats participants • Grau de satisfacció de les entitats participants • Nombre de xerrades organitzades				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Disseny d'un Cicle de xerrades i taules rodones sobre temes relacionats amb la participació ciutadana. Temàtiques possibles: "La digitalització i la participació ciutadana", "Models de participació innovadors a escala local", "El paper de la ciutadania en la co-creació de polítiques públiques", "Participació i equitat: "De la consulta a la deliberació: Nous horitzons per a la participació".	Octubre- maig 2026	Participació ciutadana	Unitat de Participació	suport tècnic	Elaboració d'una proposta de programa
Observacions:	• Cal garantir la representació diversa d'entitats i col·lectius per assegurar una visió plural i inclusiva.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Generar espais de trobada entre entitats d'un mateix territori per fomentar el coneixement entre elles i entre les persones				
Projecte estructurant	Manresa Participa				
Lideratge	Acció comunitària				
Què es vol aconseguir	Fomentar la cohesió social als barris				
Pressupost	Entre 1.000 i 2.000 €				
Indicadors de resultat	- Nº de taules convocades - Nº d'entitats participants - Grau de satisfacció de les entitats participants				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Creació de taules d'entitats i serveis a diferents barris	2026	Acció comunitària	Unitat acció comunitària	Suport tècnic	Celebració de taules d'entitats
Observacions:	- S'aconsella fomentar la participació d'entitats diverses (socials, culturals, esportives, educatives, etc.) per potenciar perspectives i accions integradores. - Les taules poden servir per generar sinèrgies, col·laboracions i projectes conjunts que enforteixin els vincles socials.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Crear els espais de coordinació entre equipaments públics per generar dinàmiques conjuntes i que fomentin la participació i vincle de persones (sobretot les que pateixen solitud no desitjada).				
Projecte estructurant	Manresa Participa				
Lideratge	Acció comunitària				
Què es vol aconseguir	Generar dinàmiques conjuntes entre els equipaments públics de la ciutat				
Pressupost	Entre 1.000 i 2.000 €				
Indicadors de resultat	- Creació d'una web dels equipaments comunitaris de la ciutat - Trobades de la Taula de coordinació dels equipaments comunitaris				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Construcció d'una web on es recullin totes les activitats que ofereixen els equipaments municipals d'acció comunitària, els casals cívics i les entitats veïnals	Setembre 2025–gener 2026	Acció comunitària	Unitat d'acció comunitària	Suport tècnic i administratiu	Disseny de continguts
2. Creació d'una taula de coordinació dels equipaments comunitaris	Setembre-desembre 2025	Acció comunitària	Unitat d'acció comunitària	Suport tècnic i administratiu	Contacte amb els diferents membres de la taula
3. Trobades de la Taula dels equipaments comunitaris	2026	Acció comunitària	Unitat d'acció comunitària	Suport tècnic i administratiu	Tronades de la taula de coordinació
Observacions:	- Es recomana que la Taula de coordinació inclogui representants de tots els equipaments i entitats rellevants per garantir una col·laboració efectiva. - Les trobades de la Taula hauran de tenir objectius clars i un calendari per mantenir la implicació dels membres.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Donar suport a les Festes de la vellesa que celebrin els barris de la ciutat				
Projecte estructurant	Manresa Participa				
Lideratge	Oficina d'Atenció a les Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Donar suport a les entitats ciutadanes per poder ser més resilients				
Pressupost	Entre 2.000 i 5.000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre d'entitats que s'ha acompanyat • Nombre de barris • Nivell de satisfacció				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Suport en la difusió de l'acte	Tot l'any	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Acció comunitària	Suport tècnic	Nombre de festes difoses Nombre d'assistents
Suport en les particularitats de cada entitat (organització, material, disseny...)	Tot l'any	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Acció comunitària	Suport tècnic, econòmic	Grau de satisfacció de les entitats
Nom de l'acció	Donar suport a les Festes de la vellesa que celebrin els barris de la ciutat				
Projecte estructurant	Manresa Participa				
Lideratge	Oficina d'Atenció a les Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Donar suport a les entitats ciutadanes per poder ser més resilients				
Pressupost	Entre 2.000 i 5.000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre d'entitats que s'ha acompanyat • Nombre de barris • Nivell de satisfacció				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Suport en la difusió de l'acte	Tot l'any	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Acció comunitària	Suport tècnic	Nombre de festes difoses Nombre d'assistents

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Suport en les particularitats de cada entitat (organització, material, disseny...)	Tot l'any	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Acció comunitària	Suport tècnic, econòmic	Grau de satisfacció de les entitats
--	-----------	--	-------------------	-------------------------	-------------------------------------

Manresa Accessible

Descripció

L'espai públic de la ciutat, així com l'accessibilitat entesa des d'una vessant àmplia¹, són àmbits en els quals es poden generar discriminacions o dificultats per determinats grups de persones. Treballar des d'una mirada d'accessibilitat universal permetrà, també, fer ciutats amables amb les persones grans. El programa de Ciutats Amigables amb les Persones Grans recull un seguit d'ítems a assolir, però fer una Manresa accessible no beneficia només les persones grans, sinó que cal ampliar la mirada per fer una ciutat més inclusiva en termes d'accessibilitat.

Línies estratègiques en es quals s'emmarca

1.4 Espai públic

2.5 Accessibilitat i mobilitat

3.5 Lluita contra l'escletxa digital

Agents implicats

Aquest projecte estructurant es treballarà amb:

- Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Urbanisme

¹ Prendre com a referència el Codi d'Accessibilitat de Catalunya i el programa Ciutats Amigables de la Gent Gran del qual Manresa en forma part i s'ha citat en aquest document

- Mobilitat
- Consell Municipal de les Persones Grans
- Acció comunitària
- Via pública i ciutat intel·ligent
- Ciutat verda
- Serveis Socials
- Mobilitat

Objectius

- Detectar mancances en la ciutat en termes d'accessibilitat en l'espai públic des d'una mirada interseccional d'apropiació i ús d'aquest
- Fomentar l'accessibilitat universal a equipaments, l'administració pública, transport públic, així com en tots els àmbits on es puguin generar barreres d'accés.
- Fer de Manresa una Ciutat Amigable amb les Persones Grans i amb tots els grups socials que trobin dificultats d'accessibilitat a la ciutat.

Accions del projecte

- Elaborar un mapa virtual amb la xarxa de lavabos públics existents a la ciutat i estudiar la possibilitat d'instal·lar-ne de nous.
- Rutes per detectar mancances a la ciutat i fer un informe del Consell Municipal de les persones grans anualment per entregar a les àrees de territori i urbanisme
- Donar suport en la tramitació digital i centralitzar tots els recursos existents contra l'escletxa digital per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Adaptar la Xarxa de Transport Públic Municipal a les necessitats de les Persones Grans

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Calendari																
	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Elaborar un mapa virtual amb la xarxa de lavabos públics existents a la ciutat i estudiar la possibilitat d'instal·lar nous lavabo públics a la ciutat.																
Rutes per detectar mancances a la ciutat i fer un informe del Consell Municipal de les persones grans anualment per entregar a les àrees de territori i urbanisme																
Donar suport en la tramitació digital i centralitzar tots els recursos existents contra l'escletxa digital per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans																
Adaptar la Xarxa de Transport Públic Municipal a les necessitats de les Persones Grans																

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Millorar la xarxa de lavabos públics existents a la ciutat i estudiar la possibilitat d'instal·lar nous lavabo públics a la ciutat.				
Projecte estructurant	Manresa accessible				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat i Via Pública				
Què es vol aconseguir	Crear una xarxa àmplia de lavabos públics				
Indicadors de resultat	• Mapa virtual de la xarxa de lavabos creat i difós. • Zones sense cobertura de lavabos detectades				
Pressupost	Entre 2000 i 5000 €				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Recollir informació sobre la ubicació, estat i accessibilitat dels lavabos públics i crear una base de dades amb la informació.	Octubre 2025	Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat i Via Pública	Programa de Persones Grans, Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic	Base de dades dels lavabos públics creada
2. Crear un mapa virtual amb la informació sobre els lavabos	Octubre- Novembre 2025	Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat i Via Pública	Programa de Persones Grans, Consell Municipal de Persones Grans	Eines informàtiques i personal tècnic	Mapa de lavabos públics disponible en línia
3. Identificar zones sense cobertura de lavabos públics i estudiar la viabilitat per fer-ne nous	Novembre- Desembre 2025	Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat i Via Pública	Programa de Persones Grans, Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic i recursos econòmics	Estudi de noves necessitats

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Rutes per detectar mancances a la ciutat i fer un informe del Consell Municipal de les persones grans anualment per entregar a les àrees de territori i urbanisme				
Projecte estructurant	Manresa accessible				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat, Via Pública				
Què es vol aconseguir	Potenciar un urbanisme amable per la ciutadania				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de rutes realitzades anualment • Informe anual elaborat i entregat a territori i urbanisme • Nombre de millores executades a partir de les observacions				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Establir un mètode de recollida de les necessitats	Abril (anualment)	Programa de Persones Grans	• Consell Municipal de Persones Grans • Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat, Via Pública	Personal tècnic	Fitxa o guia per recollir les necessitats
2. Elaboració de l'informe	Maig (anualment)	Consell Municipal de Persones Grans	• Departament de Ciutat verda, Urbanisme, Mobilitat, Via Pública • Programa de Persones Grans	Personal tècnic	Informe realitzat
Observacions:	• Es recomana vetllar perquè hi hagi persones participants de tots els barris				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Donar suport en la tramitació digital i centralitzar tots els recursos existents per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans				
Projecte estructurant	Manresa accessible				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Oficina d'Atenció a les Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Reduir l'escletxa digital i facilitar l'accés a l'administració pública				
Pressupost	Entre 2.000 i 5.000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre de tràmits realitzats • Nombre de persones ateses • Valoració dels usuaris				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Habilitar un punt de suport tecnològic a l'Oficina d'Atenció a les persones grans	2025	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Departament de Persones Grans	Material tecnològic	Punt de suport operatiu
2. Centralitzar tallers i formacions de tràmits que puguin interessar a les persones grans	Tot l'any (excepte d'agost)	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Departament de Persones Grans	Personal dinamitzador	Nombre de tallers o formacions. Nombre d'assistents. Valoració dels usuaris
Observacions:	• Es recomana aprofitar el punt de suport tecnològic per oferir també orientació a entitats de persones grans • Es pot valorar vincular el voluntariat jove o intergeneracional com a suport puntual en els tallers o consultes.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Adaptar la Xarxa de Transport Públic Municipal a les necessitats de les Persones Grans				
Projecte estructurant	Manresa accessible				
Lideratge	Regidoria de mobilitat				
Què es vol aconseguir	Facilitar la mobilitat de les Persones Grans a la ciutat				
Indicadors de resultat	Prova pilot pel casc antic				
Pressupost					
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1.- Fer una prova pilot amb usuaris durant 6 mesos d'un nou itinerari pel casc antic	2025	Mobilitat	Xarxa de Transport Públic Municipal	Material	Nombre d'usuaris del servei Valoracions tècniques
Observacions:	Caldrà recollir les valoracions de les persones usuàries del servei				

La revolta dels cabells blancs

Descripció

Aquest projecte estructurant integra aquelles actuacions que pretenen posar en valor la tasca que les persones grans duen a terme, així com el seu valor social. El foment de la valoració social de les persones grans és el resultat del desplegament del PLPG en tant que la ciutadania podrà percebre i conèixer que persones grans treballen pel bé comú de tota la ciutadania.

Aquest projecte té el seu punt àlgid en la jornada del Dia Internacional de les Persones Grans, però aquets dia és només un aparador de tota la feina feta en el desplegament del PLPG i la seva contribució al bé comú, així com la reivindicació del valor que les persones grans aporten a la societat i la visibilització de les discriminacions que pateixen alguns col·lectius. Cal que en aquesta jornada es puguin mostrar totes les contribucions efectuades i que es posi èmfasi en el procés de treball per treballar-la de forma inclusiva i comunitària.

Línies estratègiques en les quals s'emmarca

1.1 Valor social de les persones grans

Agents implicats

Aquest projecte estructurant es treballarà amb:

- Persones Grans
- Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Consell Municipal de les Persones Grans
- Cultura
- Via pública
- Entitats del sector

Objectius

- Visibilitzar i potenciar les aportacions que les persones grans fan a la societat manresana
- Posar en valor les aportacions que han fet les persones grans a la ciutat de Manresa

Accions del projecte

- Campanya a les xarxes “La revolta dels cabells blancs”.
- Dissenyar una escultura per homenatjar a les persones grans de la ciutat i instal·lar-la a l'espai públic.
- Celebrar el Dia Internacional de les Persones Grans i organitzar-lo conjuntament amb el Consell Municipal i les entitats del sector
- Valorar públicament la trajectòria de persones grans que hagin destacat per la seva dedicació al desenvolupament social i comunitari de la ciutat a través del Premi del Consell Municipal de les Persones Grans
- Realitzar una acció de memòria històrica amb la implicació de les Persones Grans

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

- Debats sobre projectes vitals un cop finalitzada l'etapa laboral (Taula projectes +65, Dia internacional de les persones grans)
- Reconeixement a la trajectòria i assoliments esportius de persones grans (veterans i màsters) a La nit de l'esportista

Calendari

	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Campanya a les xarxes "La revolta dels cabells blancs".																
Dissenyar una escultura per homenatjar a les persones grans de la ciutat i instal·lar-la a l'espai públic.																
Celebrar el Dia Internacional de les Persones Grans i organitzar-lo conjuntament amb el Consell Municipal i les entitats del sector																
Fer pública la trajectòria de persones grans que hagin destacat per la seva dedicació al desenvolupament social i comunitari de la ciutat a través del Premi del Consell Municipal de les Persones Grans																
Realitzar una acció de memòria històrica amb el protagonisme de les Persones Grans																
Debats sobre projectes vitals un cop finalitzada l'etapa laboral (Taula projectes +65, Dia internacional de les persones grans)																
Reconeixement a la trajectòria i assoliments esportius de persones grans (veterans i màsters) a La nit de l'esportista																
Homenatjar les Persones centenàries																

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Campanya a les xarxes “La revolta dels cabells blancs”				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Departament de Comunicació				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
	De 2000 a 5000 €				
Indicadors de resultat	• Nombre de publicacions realitzades • Nombre de interaccions amb les publicacions • Grau de coneixement de la campanya entre la població				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Promoure la participació d'entitats en la campanya	2026	Consell municipal de persones grans	• Programa de persones grans, • Oficina d'atenció a les persones grans • Entitats	Personal tècnic	Nombre d'entitats implicades. Continguts generats per les entitats
2. Crear els materials de la campanya	2026	Departament de comunicació	• Programa de persones grans, • Consell municipal de persones grans • Oficina d'atenció a les persones grans	Personal tècnic, programes informàtics	Materials creats
Observacions:	• Es recomana fer servir un llenguatge visual potent i inclusiu, amb to reivindicatiu i positiu.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Dissenyar una escultura per homenatjar a les persones grans de la ciutat i instal·lar-la a l'espai públic.				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Pressupost	Fins a 20.000€				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	- Escultura instal·lada i accessible - Participació ciutadana en el procés creatiu i acte inaugural				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Disseny participatiu de l'escultura	1r trimestre 2026	Consell Municipal de persones Grans	Programa de Persones Grans Departament de Cultura i Urbanisme	Personal tècnic i artistes	Propostes recollides, participació al taller
2. Organització d'un acte d'inauguració	3r trimestre 2027	Consell Municipal de Persones Grans	Programa de Persones Grans	Personal tècnic	Nombre d'assistents, difusió mediàtica
Observacions:	- Es pot vincular el procés amb escoles d'art o instituts per generar un projecte intergeneracional i de ciutat. - La ubicació hauria de ser simbòlica i representativa, escollida també amb participació ciutadana.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Celebrar el Dia Internacional de les Persones Grans i organitzar-lo conjuntament amb el Consell Municipal i les entitats del sector				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
	Fins a 20.000€				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	• Nombre d'activitats realitzades. • Nombre d'entitats i persones que han participat en l'organització • Grau de satisfacció recollit • Repercussió mediàtica				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Determinar quines activitats o actes es volen fer en col·laboració de les entitats	Juliol (anualment)	Consell Municipal de Persones Grans	• Programa de Persones Grans • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Entitats • Altres departaments municipals que s'hi vulguin sumar (serveis socials, cultura, esports, salut...)	Personal tècnic	Entitats que han participat. Activitats proposades per entitats
2. Realització de les activitats	Octubre (anualment)	Consell Municipal de Persones Grans	• Programa de Persones Grans • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Entitats	Suport tècnic i dinamitzadors, equipaments	Activitats executades. Assistència registrada
Observacions:	• Es pot aprofitar l'acte central per reforçar altres accions del pla, com el premi, exposicions o activitats culturals.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Difondre públicament la trajectòria de persones grans que hagin destacat per la seva dedicació al desenvolupament social i comunitari de la ciutat a través del Premi del Consell Municipal de les Persones Grans				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Pressupost	Fins a 1000€				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	• Nombre de candidatures presentades • Nombre de participants a la jornada de lliurament • Grau de representativitat dels perfils guardonats • Impactes comunicatius				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Dissenyar les bases del premi	maig (anualment)	Programa de Persones Grans	• Consell Municipal de Persones Grans • Oficina Jurídica	Personal tècnic	Acord documentat
2. Preparació de la jornada de lliurament del premi	Setembre (anualment)	Programa de Persones Grans	• Consell municipal de persones grans	Personal tècnic, recursos econòmics	Acte organitzat
Observacions:	• Es pot valorar incloure tant reconeixement individual com reconeixements col·lectius a entitats o grups de persones grans. • Es pot incloure la jornada de lliurament del premi dins les jornades de commemoració del dia de les persones grans				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Recollir les trajectòries vitals de persones grans				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Pressupost	De 2000 a 5000€				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	• Nombre de participants en el disseny • Nombre de participants en les activitats dissenyades				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Elaborar un projecte que reculli la memòria viva de persones grans	2028	Programa de Persones Grans i Cultura	• Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic	Disseny

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Debats sobre projectes vitals un cop finalitzada l'etapa laboral (Taula projectes +65)				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Cultura				
Pressupost	Fins a 1000€				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones grans participants com a ponents a la taula rodona. • Nombre d'assistents a l'acte. • Diversitat de perfils i experiències dels participants. • Grau de satisfacció dels assistents i ponents (mitjançant enquestes o valoracions).				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Realització de la taula rodona anual	Octubre (anualment)	Departament de Persones Grans	Consell Comarcal del Bages	Infraestructura, econòmics i tècnics	Nombre d'assistents, valoració de l'activitat
Observacions:	• L'acte s'inclou dins la programació del Dia Internacional de les Persones Grans per donar-li major visibilitat. • Es recomana que la taula rodona sigui dinàmica i participativa, amb espais per a preguntes i debat. • Pot complementar-se amb materials audiovisuals i difusió posterior per arribar a un públic més ampli. • És important garantir l'accessibilitat de l'espai i la comunicació per a totes les persones grans participants.				

Nom de l'acció	Reconeixement a la trajectòria i assoliments esportius de persones grans (veterans i màsters) a La nit de l'esportista				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Cultura				
Què es vol aconseguir	Posar de relleu el valor social de les persones grans.				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones grans reconegudes durant l'acte. • Nombre d'assistents a l'acte, amb especial atenció a la participació de persones grans. • Grau de satisfacció dels reconeguts i dels assistents (enquestes o valoracions). • Presència en mitjans locals i xarxes socials. • Increment de la participació de persones grans en activitats esportives post-acte.				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Identificació i selecció de persones grans amb trajectòria esportiva destacada	3r trimestre 2025	Departament de Persones Grans i Cultura	Clubs esportius, entitats esportives locals	Bases de dades, personal tècnic	Nombre de candidats seleccionats
2. Preparació i organització de l'acte de reconeixement (La nit de l'esportista)	3r trimestre 2025	Departament de Persones Grans i Cultura	Organitzadors de l'esdeveniment, mitjans de comunicació	Espai, logística, materials de reconeixement	Confirmació de participants i assistents
Observacions:	• Pot complementar-se amb una exposició fotogràfica o audiovisual sobre la trajectòria dels esportistes reconeguts.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Homenatjar a les persones centenàries				
Projecte estructurant	La revolta dels cabells blancs				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Cultura				
Pressupost	De 2000 a 5000€				
Què es vol aconseguir	Retre homenatge a les persones grans que celebren 100 anys.				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones grans homenatjades • Grau de satisfacció dels reconeguts i dels assistents (enquestes o valoracions).				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1.- Contactar amb els familiars de les persones que faran 100 anys.	3r trimestre 2025	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Protocol	Bases de dades, personal tècnic	Nombre de persones
2.- Entregar els obsequis	Tot l'any	Protocol	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Materials i econòmics	Persones homenatjades

10.2 EIX 2.- Benestar i qualitat de vida

El PLPG de Manresa adopta una visió integral i àmplia de la qualitat de vida, entenent-la com un concepte que transcendeix la dimensió estrictament individual per incloure també el benestar social col·lectiu. Aquesta visió reconeix que la qualitat de vida no només depèn de la salut, factors biològics o mèdics, sinó que també està influenciada per elements socials, econòmics i ambientals que afecten tant les persones com les comunitats. A més, el pla posa èmfasi en la importància de garantir els aspectes i recursos bàsics necessaris per viure una vida digna, com ara l'accés a serveis essencials, unes condicions de vida adequades i l'accés a espais de benestar i creixement personals com la cultura o la formació.

Línia a) Salut i benestar

La salut és un concepte positiu i multidimensional que l'OMS defineix com "l'estat complet de benestar físic, mental i social i no només com l'absència de malaltia. Per tant, l'envelliment és el procés biològic d'esdevenir vell, que comporta un conjunt de canvis estructurals i funcionals que apareixen amb el pas del temps i que no són conseqüència de malalties ni accidents".

És necessari partir de la idea de la persona gran des d'una visió autònoma, tenint en compte les seves capacitats i potencialitats i suplint les mancances socials i personals per garantir la seva autonomia. Per tant, cal abordar la salut de la persona, en tota la seva dimensió i pensant amb tots els elements que de forma interseccional hi operen com ara: l'habitatge, la capacitat econòmica, la xarxa social, l'accés a l'assistència sanitària, el gènere etc.

Línia b) Habitatge

L'habitatge és un element clau per garantir el benestar de les persones grans, ja que influeix directament en la seva qualitat de vida, autonomia i salut. Per aquest motiu, es portaran a terme estudis específics sobre accessibilitat i necessitats habitacionals, amb l'objectiu d'identificar les adaptacions i serveis requerits per aquest col·lectiu. A més, es treballarà en una major difusió dels recursos disponibles vinculats a l'habitatge, com ajudes per a la rehabilitació o serveis de suport domiciliari, per assegurar que arribin de manera efectiva a les persones grans que els necessiten. També es promourà l'estudi d'alternatives habitacionals innovadores, com el cohabitatge, que ofereix models més comunitaris i sostenibles, així com altres mesures que permetin viure de manera més digna i adaptada a les necessitats

canviants de la vellesa.

Línia c) Coneixement i formació

La formació al llarg de la vida és un element clau per garantir la inclusió social, l'autonomia i el benestar de les persones grans. L'educació no s'ha de limitar a l'etapa laboral, sinó que ha d'adaptar-se a les necessitats canviants d'una població que cada vegada viu més anys i en millors condicions. Els espais formatius per a les persones grans són fonamentals per fomentar l'aprenentatge continu, prevenir l'aïllament i facilitar la participació activa en la societat. A més, el perfil de les persones grans està evolucionant: cada cop hi ha més demanda de formació en competències digitals, cultura, idiomes i temes d'actualitat, reflectint una generació amb experiències laborals diverses i un interès creixent per continuar aprenent. Manresa compta amb una oferta formativa àmplia i diversificada; la presència de la universitat a la ciutat aporta un valor afegit, tant per la qualitat de la formació com per les sinergies entre generacions. No obstant això, per garantir l'accés equitatiu a aquestes oportunitats, és essencial conèixer i centralitzar l'oferta educativa, facilitant la informació de manera clara i estructurada per a tota la població gran de Manresa

Línia d) Cultura, Esport i lleure

A Manresa, l'oferta cultural i esportiva per a persones grans és àmplia i diversa, però encara cal reforçar-ne la difusió i l'accessibilitat per garantir que tothom en pugui gaudir. La cultura i l'esport són fonamentals per fomentar un envelliment amb qualitat de vida, tant des del punt de vista físic com cognitiu i emocional. Participar en activitats culturals, com ara tallers de teatre, música o escriptura (segons els interessos de cadascú), contribueix a mantenir la ment desperta i a crear xarxes socials que redueixen el risc d'aïllament. A més, les activitats que es promouen en els equipaments culturals i esportius de la ciutat, que s'adrecen a totes les edats, poden donar peu a vivències intergeneracionals que reforcen els vincles comunitaris de les persones grans.

Línia e) Accessibilitat i mobilitat.

L'accessibilitat als habitatges és un factor clau per garantir que les persones grans puguin envellir a la seva pròpia llar amb autonomia i seguretat. Adaptar els espais a les necessitats redueix el risc d'accidents i facilita la mobilitat dins de casa. Un habitatge accessible no només permet mantenir la qualitat de vida, sinó que també evita situacions de dependència prematura i fomenta la permanència al propi entorn. A més, viure en condicions adequades afavoreix la interacció social, ja que les dificultats

per sortir de casa poden generar situacions d'aïllament i solitud. Per això, és fonamental impulsar polítiques d'adaptació d'habitatges i promoure ajudes per a la rehabilitació, assegurant que totes les persones grans tinguin la possibilitat de viure en un entorn segur i adaptat a les seves necessitats.

També és necessari que els espais, equipaments i serveis públics siguin accessibles i assegurar una bona xarxa de bus urbà per tal de garantir la mobilitat de tota la ciutadania.

“La valoració de la qualitat de vida de les persones grans és diferent a la corresponent a d'altres edats, ja que el benestar és un concepte dinàmic que evoluciona al llarg del temps i varia segons el context cultural i social. Ara bé, diverses actuacions que es plantegen en aquest PLPG també són vàlides per aconseguir el benestar social de la ciutadania, en general, de Manresa. Cal tenir una visió holística i plantejar les necessitats de les persones grans dins un cicle de vida, amb accions específiques i altres de coincidents amb altres etapes de la vida. (J.Jorge,2025)

Eix 2: Benestar i qualitat de vida. Projectes estructurants

Manresa saludable
Descripció
La salut és un element cabdal per al benestar de les persones, tant la salut emocional com física. S'entén la salut com quelcom més enllà que la manca de malaltia i, per tant, en aquest projecte es treballarà la vessant preventiva i d'atenció. La salut està condicionada per molts factors i cada cop més es presta atenció als condicionants socials d'aquesta. Per tant, el projecte Manresa saludable integra diferents vessants de la salut: alimentació, benestar emocional, activitat física i esport, cultura i lleure i relacions socials. La participació en diversos projectes i programes artístics, formatius, esportius i culturals facilita les relacions intergeneracionals, així com la creació de vincles entre les persones que hi participen. Aquestes relacions permeten posar en valor els sabers de les persones grans i transmetre'ls.
Línies estratègiques en les quals s'emmarca
2.1 Salut i benestar 2.4 Cultura, esport i lleure 2.3 Coneixement i formació 3.4 Aïllament i solitud no volguda
Agents implicats
Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Persones Grans • Agenda Compartida • Esports • Cultura • Salut

- Joventut
- Serveis Socials
- Feminismes
- Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Diputació de Barcelona

Objectius

- Millorar l'estat general de salut física de les persones mitjançant pràctiques preventives com l'alimentació o l'activitat física
- Millorar l'estat de salut emocional de les persones mitjançant activitats culturals, formatives o el foment dels vincles relacionals
- Lluitar contra la solitud no desitjada
- Oferir suport a les persones cuidadores de persones grans dependents
- Millorar les competències digitals de les persones grans

Accions del projecte

- Fer una campanya per l'alimentació saludable
- Crear un circuit d'activitats culturals inclusives
- Promoure un projecte que fomenti la coresponsabilitat generacional a través de l'art
- Acompanyar individualment a les persones grans que pateixen solitud no volguda a reestablir vincles socials
- Crear espais d'interrelació entre dones grans
- Centralitzar i difondre tota la informació relativa a oferta formativa, cultural i d'oci per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Fer una programació esportiva assequible i adequada als diferents perfils de persones grans (Programa MES)

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Calendari																
	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Fer una campanya per l'alimentació saludable																
Fer una programació esportiva assequible i adequada als diferents perfils de persones grans (Programa MES)																
Oferir una programació estable d'activitats culturals que siguin inclusives per a les persones grans																
Promoure un projecte que fomenti la coresponsabilitat generacional a través de l'art																
Acompanyar individualment a les persones grans que pateixen solitud no volguda a restablir vincles socials																
Crear espais d'interrelació entre dones grans																
Centralitzar i difondre tota la informació relativa a oferta formativa, cultural i d'oci per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans																
Promoure accions per dignificar les cures a la llar																
Fer un informe anual per part del Consell Municipal de Persones Grans amb les propostes de l'àmbit de salut																

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Fer una campanya per l'alimentació saludable				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament de Salut i Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Fomentar l'alimentació saludable entre les persones grans				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de tallers realitzats • Nombre de materials distribuïts i vídeos emesos • Grau de coneixement de la campanya de les persones grans				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Disseny de la campanya	Gener 2027	Regidoria de Salut	• Programa de Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic	Document de disseny de la campanya
2. Realitzar els tallers	Març – Desembre 2027	Regidoria de Salut	• Programa de Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic, talleristes, equipaments	Nombre de tallers realitzats. Assistents als tallers
Observacions:	• Es pot vincular la campanya amb altres línies del pla (com el benestar emocional, el suport a cuidadores o l'activitat física). • Es recomana que els materials estiguin adaptats a diferents perfils i que incloguin imatges properes i accessibles. • Vetllar que les PG no siguin només receptores, poden aportar consells o receptes saludables, records de cures naturals ec.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Promoure projectes que fomentin la coresponsabilitat generacional a través de l'art				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament de Joventut i Departament de Persones Grans (Unitat de Cicle de vida)				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Què es vol aconseguir	Dur a terme projectes artístics que promoguin la coresponsabilitat generacional				
Indicadors de resultat	• Nombre de participants joves i grans • Nombre d'activitats artístiques realitzades conjuntament				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Art k' Suma	anual	• Programa de Persones Grans • ManresaJove	• Consell Municipal Persones Grans • Cultura	Personal tècnic, recursos econòmics	Temàtica definida amb participació ciutadana
2. Donar suport a les entitats que promoguin activitats intergeneracionals	anual	• Programa de Persones Grans	• Consell Municipal Persones Grans • Cultura	Personal tècnic	Nombre d'actes i projectes
Observacions:	• Es recomana documentar cada edició (fotografies, vídeos, testimonis) i mantenir un arxiu del projecte. • Pot tenir connexió amb altres línies del pla, com cultura, salut emocional i participació activa. • Enfortir la participació de Cultura per a reforçar visibilitat i detectar artistes locals • La temporització pot variar, segons el projecte escollit i les entitats involucrades.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Acompanyar individualment a les persones grans que pateixen solitud no volguda a restablir vincles socials				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament de Serveis Socials i Departament de Persones Grans				
Pressupost	A càrrec de la Diputació de Barcelona				
Què es vol aconseguir	Reduir la solitud no volguda entre les persones grans				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones identificades i ateses • Nombre de visites i plans d'intervenció realitzats • Nombre de persones vinculades a activitats comunitàries • Grau de millora en el benestar percebut				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Aplicar estratègies per identificar persones grans del municipi que es troben en situació de soledat no desitjada	Tot l'any (excepte el mes d'agost)	• Programa de Persones Grans • Serveis Socials	• Programa de Persones Grans • Departament de Serveis Socials • Diputació de Barcelona • Padró municipal	Personal tècnic	Nombre de casos identificats
2. Impuls i seguiment d'activitats i recursos	Tot l'any (excepte el mes d'agost)	• Programa de Persones Grans • Serveis Socials	• Programa de Persones Grans • Departament de Serveis Socials • Diputació de Barcelona • Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Programari de gestió dels casos i recursos econòmics per fer les activitats	Nombre de persones que s'hi vinculen. Continuïtat de la participació
Observacions:	• Cal garantir un enfocament personalitzat i empàtic adaptat a les necessitats i circumstàncies de cada persona. • La col·laboració interdepartamental és clau per a una gestió integral i eficaç.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Centralitzar i difondre tota la informació relativa a oferta formativa, cultural i d'oci per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Líderatge	Departament de Persones Grans				
Pressupost	De 1000 a 2000€				
Què es vol aconseguir	Seguir promovent la formació al llarg de la vida, la cultura i l'oci.				
Indicadors de resultat	● Nombre d'activitats recollides i difoses trimestralment ● Nombre de persones grans que consulten la informació o se n'assabenten ● Nombre de departaments i entitats que fan arribar informació a temps ● Grau de satisfacció amb l'accessibilitat i claredat de la informació				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Fer arribar de cada departament, les activitats formatives, culturals i d'oci adequades a persones grans	A mesura que es planifiquin les activitats	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	● Departament d'Ensenyament ● Departament de Cultura ● Departament de Turisme ● Entitats	Canal digital de recollida de la informació, personal tècnic	Nombre d'activitats recollides. Departaments participants
2. Fer un recull de totes les activitats	A mesura que s'executin les activitats	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	● Departament d'Ensenyament ● Departament de Cultura ● Departament de Turisme	Personal tècnic	Recull de les activitats realitzats
Observacions:	● Pot servir per vincular persones a altres accions (com CulturaMENT, Art k'Suma o tallers de prevenció de la soledat).				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Promoure accions per dignificar les cures a les Persones Grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Serveis Socials i Feminismes				
Pressupost	De 1000 a 2000€				
Què es vol aconseguir	Visibilitzar la importància de les feines de cures i contribuir a dignifica-les				
Indicadors de resultat	• Nombre d'activitats realitzades • Nombre de participants a les activitats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Organitzar conjuntament activitats de sensibilització sobre la dignificació de les cures a les persones grans	Octubre (anualment)	Serveis socials	• Serveis Socials • Feminismes • Departament de Persones Grans	Personal tècnic, espais físics i econòmics	Nombre d'activitats organitzades

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Fer un informe anual per part del Consell Municipal de Persones Grans amb les propostes de l'àmbit de salut que sobrepassen les competències municipals que es farà arribar a ens superiors que tenen la potestat de promoure les polítiques de salut públiques adreçades a les persones grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Persones Grans				
Pressupost	Menys de 1000€				
Què es vol aconseguir	Millorar la salut pública				
Indicadors de resultat	● Nombre d'activitats realitzades ● Nombre de participants a les activitats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
2. Elaborar l'informe i entregar-lo la regidoria de salut de l'Ajuntament i l'Agència Catalana de Salut pública	Tercer trimestre	Consell Municipal de les Persones Grans	● Programa de Persones Grans ● Salut	Personal tècnic, espai físic	Informe elaborat i entregat

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Fer una programació esportiva assequible i adequada als diferents perfils de persones grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament d'Esports				
Què es vol aconseguir	Que la població de persones grans tingui accés a activitats esportives				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones grans inscrites a les activitats. • Diversitat i adequació de les activitats segons perfils de salut i edat. • Grau de satisfacció i continuïtat dels participants.				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Programar activitats esportives amb perspectiva d'edat i d'estat de salut	Maig-juny	Departament d'esports	• Acció comunitària • Entitats	Tècnics	Nombre i tipus d'activitats programades
2. Realitzar les activitats	Tot el curs escolar	Departament d'esports	• Acció comunitària • Entitats	Espais esportius, monitors, material esportiu	Nombre de persones inscrites Grau de satisfacció de les participants
Observacions:	• El programa ha de garantir la inclusió i adaptació a diferents nivells físics i condicions de salut. • La difusió ha de ser accessible i utilitzar canals habituals per a persones grans, com l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans i mitjans locals. • Es pot complementar amb activitats a l'aire lliure i en grup per fomentar la socialització i el benestar emocional.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Crear un paraigua d'activitats culturals inclusives adreçades a les persones grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament de cultura				
Pressupost	Fins a 15.000 €				
Què es vol aconseguir	Promoure mecanismes per a la inclusió de les persones grans amb problemes de salut mental a les activitats culturals				
Indicadors de resultat	• Nombre d'activitats culturals adaptades per a persones grans. • Nombre de persones grans participants amb diversitat funcional i de salut mental. • Grau de satisfacció dels participants • Creació i difusió del catàleg d'activitats inclusives.				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Llistar totes les activitats culturals que es desenvolupen a equipaments municipals	2026	Departament de cultura	• Departament de Persones Grans • Serveis Socials	Bases de dades, inventari d'activitats	Llista completa d'activitats culturals municipals
2. Adaptar les activitats perquè siguin inclusives	2026	Departament de cultura	• Departament de Persones Grans • Serveis Socials	Recursos tècnics, formació, assessorament	Nombre d'activitats adaptades, informes d'adaptació
3. Crear un catàleg d'activitats culturals adreçades a diversos perfils de persones grans	2026	Departament de cultura	• Departament de Persones Grans • Serveis Socials	Disseny i impressió, plataforma digital	Catàleg elaborat i difós, nombre de descàrregues o consultes
Observacions:	• Pot ser útil establir aliances amb entitats especialitzades en salut mental per a suport i assessorament. • Es pot complementar amb activitats intergeneracionals per afavorir la inclusió social i la visibilitat.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Crear espais d'interrelació entre dones grans				
Projecte estructurant	Manresa saludable				
Lideratge	Departament de feminismes i LGTBI i Departament de Persones Grans				
Pressupost	De 2000 a 5000€				
Què es vol aconseguir	Reduir la solitud no volguda entre les dones persones grans				
Indicadors de resultat	• Nombre de dones grans participants als grups d'interrelació. • Nombre de dones contactades i convidades a participar. • Grau de satisfacció i valoració de les participants. • Freqüència i regularitat de les trobades. • Diversitat dels perfils de dones participants (edat, origen, situació social).				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Detectar possibles perfils de dones grans per formar el grup i convidar-les a participar	Setembre-desembre	Oficina d'atenció a les persones grans SIAD	• Nexes	Padró municipal Personal tècnic	Nombre de dones contactades
2. Grup de dones grans	Gener - Juliol	SIAD i Oficina d'Atenció a les Persones Grans	• Unitat de Feminismes i LGTBI • Programa de Persones Grans • Turisme, cultura...(depenent de les activitats que es programin)	Propis de la Unitat tan econòmics com de personal	Nombre de participants Valoracions de les participants
Observacions:	• Es recomana oferir activitats variades i adaptades als interessos i necessitats del grup (tallers, sortides culturals, xerrades, activitats lúdiques). • Pot ser útil establir col·laboracions amb entitats locals i associacions de dones. • La difusió i captació de participants ha de ser sensible a possibles barreres culturals, lingüístiques o de mobilitat.				

Manresa habitable
Descripció Aquest projecte pretén donar resposta a les mancances existents en matèria d'habitatge, sobretot pel que fa a l'accés i l'accessibilitat d'aquest. L'habitatge és una problemàtica creixent i que cada cop està més estesa en diverses capes de la població, arribant a més cohorts d'edat. Les problemàtiques vinculades a aquest són diferents en funció de les característiques de la població, sent l'accessibilitat una matèria rellevant pel que fa a les persones grans (però no només). La manca d'accessibilitat pot generar situacions d'aïllament en persones amb problemes de mobilitat, que s'agreugen en situacions de solitud no desitjada. Així mateix, les alternatives d'habitatge per les persones són un camp en creixement i una demanda que es vincula a la voluntat d'envellir a casa o en entorns més amables i respectuosos amb les persones. Aquestes han de ser diverses per poder donar resposta a les diferents realitats en què es troben les persones grans de la ciutat. Línies estratègiques en les quals s'emmarca 2.2 Habitatge 2.5 Accessibilitat i mobilitat Agents implicats Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Persones Grans • Habitatge • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Serveis socials • Consell Municipal de les Persones Grans • Institucions i entitats de la ciutat Objectius

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

- Augmentar el coneixement que tenen les persones grans sobre les ajudes i serveis que tenen a disposició en matèria d'habitatge
- Augmentar el coneixement que tenen les persones grans sobre les diferents possibilitats residencials segons necessitats i preferències.
- Fomentar la creació d'alternatives d'habitatge per a persones grans

Accions del projecte

- Centralitzar i difondre tota la informació relativa a serveis i ajudes d'habitatge per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans.
- Realitzar un estudi sobre la situació actual d'habitatge de les persones grans a Manresa i la seva projecció demogràfica a 10 anys
- Establir un percentatge d'habitatge de protecció oficial destinat a les persones grans
- Dissenyar un programa públic de relleu en l'ocupació d'habitatges entre les persones grans que garanteixi la permanència al domicili.

Calendari

	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Centralitzar i difondre tota la informació relativa a serveis i ajudes d'habitatge per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans.																
Realitzar un estudi sobre la situació actual d'habitatge de les persones grans a Manresa i la seva projecció demogràfica a 10 anys																
Establir un percentatge d'habitatge de protecció oficial destinat a les persones grans																
Dissenyar un programa públic de relleu en l'ocupació d'habitatges entre les persones grans que garanteixi la permanència al domicili.																

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Centralitzar i difondre tota la informació relativa a serveis i ajudes d'habitatge per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans.				
Projecte estructurant	Manresa habitable				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Donar a conèixer la informació relativa a l'habitatge, entre les persones grans				
Indicadors de resultat	● Nombre d'ajuts i serveis difusos trimestralment ● Nombre de persones grans que consulten la informació o se n'assabenten ● Grau de satisfacció amb l'accessibilitat i claredat de la informació				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Fer arribar els ajuts i serveis d'habitatge per les persones grans	Octubre 2025	Departament d'Habitatge	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Canal digital de recollida de la informació, personal tècnic	Nombre d'ajudes i serveis per a persones grans recollides.
2. Integrar-ho a la nova guia de persones grans	Novembre 2025	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Departament d'Habitatge	Personal tècnic, ordinadors, cartells.	Materials per la difusió de la informació
3. Preparar al personal de l'Oficina d'Atenció a les persones grans per difondre aquesta informació	Novembre 2025	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Departament d'Habitatge	Personal tècnic	Personal de l'Oficina preparat
Observacions:	● Es pot vincular amb el procés d'informació relativa a oferta formativa, cultural i d'oci per part de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Millorar la situació actual d'habitatge de les persones grans de la ciutat				
Projecte estructurant	Manresa habitable				
Lideratge	Departament d'habitatge				
Què es vol aconseguir	Detectar necessitats d'habitatge entre les persones grans				
Indicadors de resultat	• Elaboració de l'estudi amb dades actualitzades sobre l'estoc, ús i qualitat de l'habitatge per a aquest col·lectiu. • Identificació de tendències i necessitats emergents en habitatge per a persones grans. • Ús dels resultats per orientar polítiques municipals i recursos destinats a habitatge adaptat. • Nombre de pisos aranjats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Realitzar un estudi sobre la situació actual de l'habitatge de les persones grans	2026	Oficina Municipal d'Habitatge	Serveis informàtics, Servei d'Alcaldia- Presidència, secció jurídico administrativa i de pressupost, persones grans	Personal tècnic	Informe anual de l'estat demogràfic i d'habitatge
2. Reforçar el programa d'arranjament a la llar	2026-2028	Serveis Socials	Habitatge, Persones Grans	Propis de l'Ajuntament	Quantitat d'habitatges arrenjats

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Observacions:	• L'estudi ha de tenir en compte l'augment de la longevitat i la diversitat demogràfica de Manresa, així com la presència creixent de població estrangera, que pot influir en les necessitats d'habitatge. • Cal incorporar dades sobre models innovadors d'habitatge per a persones grans, com els habitatges amb serveis. • És important que els resultats de l'estudi serveixin per orientar polítiques locals d'habitatge social i adaptat, especialment per a col·lectius vulnerables i persones grans amb necessitats específiques.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Projectar les necessitats d'HPO destinat a les persones grans i donar suport als nous formats convivencials				
Projecte estructurant	Manresa habitable				
Lideratge	Departament d'habitatge				
Què es vol aconseguir	Garantir un habitatge assequible a les persones grans				
Indicadors de resultat	• Percentatge de promocions d'HPO on les persones majors de 65 anys • Percentatge d'habitatges reservats per a persones grans en cada promoció.				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Projectar les necessitats d'HPO destinat a persones grans	2026-2028	Oficina Municipal d'Habitatge	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Tècnics	Percentatge de promocions d'HPO on les persones majors de 65 anys
2.- Contactar i treballar amb les iniciatives del territori sobre nous formats convivencials	2026-2028	Oficina Municipal d'Habitatge	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Tècnics	Nombre d'iniciatives
Observacions:	• Es recomana establir un percentatge mínim d'habitatges reservats per a persones grans en cada promoció, adaptat a les necessitats demogràfiques i socials de Manresa. • Cal garantir que aquesta prioritització es reflecteixi en els criteris d'adjudicació i en la comunicació amb els candidats. • És important coordinar aquesta mesura amb altres polítiques d'habitatge i serveis socials per assegurar la integració i el benestar de les persones grans.				

10.3 EIX 3.- Equitat i inclusió de les Persones Grans

Aquest eix se centra en la promoció de la igualtat de drets i oportunitats de les persones grans, abordant les discriminacions estructurals que afecten aquest col·lectiu. Es posa un èmfasi especial en la lluita contra l'edatisme, entès com un fenomen que perpètua estereotips i desigualtats basades en l'edat, però també en altres formes de discriminació interseccionades, com el racisme, el masclisme, entre d'altres. Així mateix, s'analitzen les esclotxes socials i econòmiques que generen desigualtats entre les persones grans, limitant el seu accés a serveis essencials com la salut, l'habitatge o l'atenció social. L'objectiu principal és identificar i combatre aquestes barreres, promovent una societat més inclusiva i equitativa que garanteixi els drets i la dignitat de totes les persones grans, independentment del seu gènere, origen o condició socioeconòmica.

Línia a) Empoderament de persones grans en primera persona.

L'empoderament de les persones grans és essencial i garantir la defensa activa dels seus drets individuals i col·lectius. Reforçar la confiança en les pròpies capacitats permet superar barreres socials i exercir un paper actiu en la comunitat. Això passa per fomentar espais de formació i trobada on es potenciïn les habilitats, el coneixement i l'autodeterminació, així com per promoure la seva participació en processos de presa de decisions. La construcció d'una identitat col·lectiva forta i la valoració de l'experiència vital contribueixen a revertir narratives paternalistes i a reivindicar el ple dret a decidir sobre la pròpia vida. Davant de les situacions de maltractament i discriminació, les persones grans han de poder identificar-les, revoltar-se i denunciar-les.

Les persones grans, no sols som víctimes de la discriminació per edat, perquè se'ns associa a tots, de forma injusta, amb estereotips negatius, sinó que també en som actors perquè estem condicionats per l'autoedatisme. Sense adonar-nos-en renunciem a fer, sentir, dir, participar... i a reivindicar els nostres plens drets com a ciutadans. No hem d'esperar que ens tractin bé, hem de ser els primers que ens hem d'acceptar, valorar i estimar per empoderar-nos i exigir-los. (V. Prat, 2024)

Línia b) Lluita contra les discriminacions

L'Ajuntament de Manresa, des dels diferents departaments específics interns i serveis públics manté un ferm i intens treball per la lluita contra les discriminacions que pateix part de la ciutadania. El respecte mutu, l'acceptació de la diferència i l'apreciació de la diversitat com a riquesa són valors bàsics que no només regeixen l'administració si no que la mateixa hi destina molts recursos públics a divulgar aquests valors tota la ciutadania. Es realitzen campanyes de sensibilització, tallers a les escoles i instituts, al carrer, xerrades informatives, etc.

Les persones grans, per la seva heterogeneïtat pateixen tot tipus de discriminacions: homofòbia, bifòbia, transfòbia, masclisme, racisme, i un llarg etcètera d'estereotips i maltractes que cal erradicar. Una de les discriminacions més significatives és l'edatisme, que és la discriminació per raó d'edat, considerada per la OMS una de les més greus de la nostra societat. L'edatisme també el pateixen altres grups d'edat, com ara els infants o persones joves, però en les persones grans és molt accentuat.

Pel que fa a les discriminacions, aquest pla es centrarà en:

- **Discriminació per raó d'edat (edatisme):** La discriminació per raó d'edat, o edatisme, es refereix als prejudicis, estereotips i tracte desigual envers les persones grans – i també joves i infants- pel fet de ser considerades menys capaces o rellevants. Aquesta forma de discriminació pot manifestar-se en àmbits com l'accés a serveis sanitaris, el tracte rebut, la representació social i les relacions comunitàries i familiars, entre altres. L'edatisme sovint perpetua la invisibilització de les persones grans, restringint la seva participació activa i minvant la seva autoestima i benestar. Aquesta problemàtica requereix polítiques que promoguin un canvi cultural cap a una percepció positiva de la vellesa, garantint la igualtat de drets i oportunitats en tots els àmbits de la societat.

Les dues discriminacions que venen a continuació no tenen un component generacional tant marcat com l'anterior, però tenen manifestacions en les persones grans que cal abordar de forma específica.

- **La discriminació per raó d'origen i/o religió** en persones grans es manifesta en formes de prejudicis, exclusió o tracte desigual basat en la seva procedència cultural, ètnica o les seves creences religioses. Aquest fenomen pot intensificar l'aïllament social, limitar l'accés a serveis i drets bàsics i generar tensions en l'accés a espais comunitaris o residencials. Les persones grans d'orígens diversos sovint s'enfronten a barreres lingüístiques, culturals i institucionals que dificulten la seva integració i participació. Aquesta situació subratlla la necessitat d'enfocaments interculturals i polítiques inclusives que promoguin la convivència, el respecte a la diversitat i l'accés equitatiu als

recursos per a totes les persones grans

- **Discriminació per orientació sexual i diversitat de gènere** en persones grans consisteix en la marginació, estigmatització o exclusió basada en la seva identitat sexual o de gènere, sovint agreujada per prejudicis socials i edatisme. Aquestes discriminacions poden generar aïllament social, limitacions en l'accés a serveis essencials, invisibilitat en polítiques públiques i una salut mental deteriorada. A més, les persones grans LGTBIQ+ poden viure amb por a expressar la seva identitat en entorns com residències o espais comunitaris, on sovint prevalen models normatius i tradicionals. Aquesta situació posa en evidència la necessitat de polítiques inclusives i sensibilització per garantir la seva igualtat i benestar.

Línia c) Lluita contra els maltractaments de les Persones Grans

El maltractament a les persones grans és una problemàtica complexa que inclou diverses formes de violència, abús i negligència, ja sigui física, psicològica, emocional, financera o institucional. Aquesta situació afecta greument la dignitat, la salut i el benestar de les persones que ho pateixen, sovint invisibilitzada per l'estigmatització i la manca de conscienciació social. Per abordar aquesta realitat, el PLPG de Manresa inclou mesures específiques per sensibilitzar la ciutadania sobre aquesta problemàtica i promoure una cultura de respecte i protecció cap a les persones grans. Entre les accions previstes, es mantindrà la jornada conjunta amb el Consell Comarcal del Bages (CCB) per reforçar la formació i divulgació en aquesta matèria, i es consolidarà el Servei Especialitzat d'Atenció a la Violència (SEAV) com a recurs clau per a la detecció, prevenció i intervenció en casos de maltractament, garantint un suport integral a les víctimes i fomentant la coordinació entre serveis.

Línia d) Lluita contra l'aïllament i solitud no volguda.

La solitud no volguda i l'aïllament social són problemàtiques creixents entre les persones grans, amb impactes negatius tant a nivell emocional com físic, ja que poden agreujar trastorns de salut mental, augmentar el risc de malalties i reduir l'esperança i qualitat de vida. Aquestes situacions sovint són conseqüència de factors com la pèrdua de xarxes de suport, la manca de mobilitat o l'exclusió social, i requereixen una resposta integral i coordinada. Per fer-hi front, el PLPG de Manresa continuarà desenvolupant el programa NEXES de la Diputació de Barcelona, que té com a objectiu fomentar les connexions socials i comunitàries de les persones grans. Aquest programa promou la participació activa, reforça les xarxes de suport locals i impulsa activitats per prevenir l'aïllament, contribuint a crear un entorn inclusiu i cohesionat que

garanteixi el benestar i la integració social del col·lectiu.

Línia e) Inclusió social de tots els perfils de persones grans

La representació de la diversitat en els espais de participació de les persones grans és fonamental per garantir la inclusió de totes les realitats i necessitats d'aquest col·lectiu. L'edat no és un factor homogeni, sinó que interactua amb altres dimensions com el gènere, l'origen cultural, la situació socioeconòmica, la discapacitat o l'orientació sexual, configurant experiències molt diverses de l'envelliment. Un model de participació plural i representatiu assegura que les polítiques i accions dirigides a les persones grans responguin a la complexitat de la seva realitat i evitin la reproducció d'exclusions. A més, la presència de diferents perfils en espais de presa de decisions afavoreix la interseccionalitat en l'anàlisi i l'abordatge de les problemàtiques, enfortint així l'eficàcia i la legitimitat de les propostes. Per això, és essencial implementar estratègies que garanteixin la inclusió de col·lectius infrarrepresentats i fomentar mecanismes que assegurin una participació equitativa, activa i transformadora.

Línia f) Lluita contra l'escletxa digital.

(vinculada al projecte estructurant “Manresa Accessible”) La bretxa digital és un factor clau de desigualtat que pot limitar l'autonomia de les persones grans i la seva capacitat per accedir a serveis essencials, informació i oportunitats de participació social. A Manresa, l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans centralitza els recursos existents per reduir aquesta escletxa i ofereix suport en la tramitació digital, garantint un accés equitatiu als serveis electrònics. Aquest model d'acompanyament no només facilita l'ús de les eines digitals, sinó que també promou l'autonomia i l'empoderament de les persones grans en un entorn cada cop més digitalitzat. La coordinació entre administració, entitats i recursos formatius permetrà una resposta més eficient, assegurant que ningú quedi exclòs per falta de competències digitals o d'accés a la tecnologia.

Eix 3: Equitat i inclusió de les Persones Grans. Projectes estructurants

Manresa Empoderada
Descripció El projecte <i>Manresa Empoderada</i> té com a objectiu reforçar la capacitat d'agència de les persones grans perquè puguin prendre decisions sobre la seva vida, expressar les seves necessitats i exercir els seus drets en tots els àmbits. L'envelliment ha d'anar acompanyat d'autonomia, reconeixement i participació activa en la vida comunitària, i això només és possible si es promou un empoderament real tant individual com col·lectiu. Des d'una mirada de drets, el projecte entén que l'empoderament no és una responsabilitat individual, sinó que ha d'anar acompanyat d'un entorn social i institucional que el faci possible. Cal visibilitzar les barreres que limiten l'accés de les persones grans a espais de participació, a informació clara, a serveis accessibles i a canals de presa de decisions. També cal posar en valor els sabers, rols i trajectòries vitals de les persones grans com a actius de ciutat. <i>Manresa Empoderada</i> vol contribuir a generar una ciutat on les persones grans tinguin veu, i liderin la transformació social del seu entorn. Per això, el projecte treballarà l'autoestima, el coneixement dels drets, la capacitat d'organització col·lectiva i la incidència comunitària, promovent espais on les persones grans puguin compartir experiències, identificar necessitats i generar propostes transformadores. L'empoderament personal i col·lectiu és clau per garantir una vellesa digna, activa i amb sentit.
Línies estratègiques en les quals s'emmarca Línia 3.1 Empoderament de persones grans en primera persona. Línia 3.4 Lluita contra l'aïllament i solitud no volguda. Línia 3.6 Lluita contra l'escletxa digital.
Agents implicats Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Persones Grans • Feminismes • LGTBI

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

• Serveis Socials • Consell Comarcal • Acció comunitària • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Consell Municipal de les Persones Grans • Programa de ciutadania																
Objectius																
• Fomentar l'empoderament de les persones grans • Fomentar la diversitat en els òrgans de participació ciutadana																
Accions del projecte																
• Cicle de tallers grupals liderats per les persones grans que abordin diferents temes per contribuir a l'empoderament de les persones grans. • Aconseguir membres representatius al Consell Municipal de les Persones Grans de diversos orígens i/o religió per tal d'incloure la seva mirada en les polítiques municipals adreçades a aquest sector de la població. • Programar anualment una jornada per la prevenció dels maltractaments a les persones grans conjuntament amb el Consell Comarcal.																
Calendari																
	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Cicle de tallers grupals i participatius que abordin diferents temes per contribuir a l'empoderament de les persones grans.																

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Aconseguir membres representatius al Consell Municipal de les Persones Grans de diversos orígens i/o religió per tal d'incloure la seva mirada en les polítiques municipals adreçades a aquest col·lectiu.																	
Programar anualment una jornada per la prevenció dels maltractaments a les persones grans conjuntament amb el Consell Comarcal																	

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Cicle de tallers grupals liderats per les persones grans que abordin diferents temes per contribuir a l'empoderament de les persones grans.				
Projecte estructurant	Manresa Empoderada				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Fomentar l'empoderament de les persones grans				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de tallers realitzats anualment • Nombre de participants i diversitat de perfils • Valoració del assistents • Nombre de participants que s'incorporen a altres espais comunitaris				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Selecció de col·laboradors (persones grans)	2026-2028	Programa de Persones Grans	• Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic	Nombre i perfil dels col·laboradors
2. Desenvolupament i dinamització	2026-2028	Programa de Persones Grans	• Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic, dinamitzadors, materials	Nombre de sessions realitzades. Nombre de participants
Observacions:	• Els tallers poden incloure temàtiques com: autonomia, lideratge, interseccionalitat, benestar emocional, edatisme, comunicació assertiva, etc. • Es recomana fer un taller inicial sobre expectatives i un de tancament amb retorn i reconeixement de les participants.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Aconseguir membres representatius al Consell Municipal de les Persones Grans de diversos orígens i/o religió per tal d'incloure la seva mirada en les polítiques municipals adreçades a aquest col·lectiu.				
Projecte estructurant	Manresa Empoderada				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Fomentar la diversitat en els òrgans de participació ciutadana				
Indicadors de resultat	• Nombre de membres de diversos orígens incorporats al Consell • Grau de participació activa d'aquests membres • Nombre d'entitats o col·lectius nous vinculats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Identificar els col·lectius poc o gens representats dins el Consell actual	Gener 2028	Programa de Persones Grans	• Consell Municipal de Persones Grans • Departament d'Acció Comunitària • Departament de Feminismes i LGTBI • Programa de Ciutadania	Personal tècnic	Llista de col·lectius no representats
2. Facilitació de la seva incorporació al Consell Municipal	Febrer 2028	Departament d'Acció Comunitària	• Consell Municipal de Persones Grans • Departament de Feminismes i LGTBI • Programa de Persones Grans	Personal tècnic	Nombre de persones incorporades al Consell
Observacions:	• Es recomana fer servir tècniques de participació intercultural i espais de confiança per afavorir l'expressió i la implicació real.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Programar anualment una jornada per la prevenció dels maltractaments a les persones grans conjuntament amb el Consell Comarcal				
Projecte estructurant	Manresa Empoderada				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Sensibilitzar sobre els maltractaments a les persones grans				
Pressupost	De 2000 a 5000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de jornades realitzades • Nombre d'agents socials, sanitaris i familiars implicats • Valoració de l'impacte i aprenentatges compartits • Nombre d'assistents a la jornada				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Definir els objectius principals de la jornada	Gener (anualment)	Programa de Persones Grans	• Departament de Serveis Socials • Consell Comarcal	Personal tècnic	Objectius clars definits
2. Establir mecanismes de coordinació amb el consell comarcal	Gener (anualment)	Programa de Persones Grans	• Departament de Serveis Socials • Consell Comarcal	Personal tècnic	Calendari i rols definits
Observacions:	• Pot incloure taules rodones, testimoniatges, tallers o accions artístiques vinculades.				

Manresa respectuosa
Descripció
El projecte Manresa Respectuosa té per objectiu contribuir a la reducció de les diverses discriminacions existents en la societat, també aquelles contra les persones grans pel fet de ser grans. Des d'una mirada interseccional, les persones grans pateixen les mateixes discriminacions que la resta de la societat (de gènere, per origen, diversitat sexual,...) però cal tractar aquestes des de l'especificitat de les persones grans; i cal afegir-hi l'edatisme, discriminació compartida amb infants i joves en una lògica adultocèntrica. Les persones grans són diverses i cal treballar perquè la diversitat de persones grans de la ciutat es vegi reconeguda i acollida en els diferents espais participatius, associatius i comunitaris. El respecte cap a les persones no es basa només en evitar discriminacions, sinó també el maltractament, sobretot vers les persones grans, que és el grup social que ocupa aquest pla. Aquests projecte treballarà les dues potes: discriminació i maltractament. Cal apuntar que el treball per lluitar contra les discriminacions i el maltractament s'ha de centrar en qui discrimina i maltracta, però cal posar l'accent també en l'empoderament de les víctimes per poder-se revoltar contra aquestes situacions o per tenir els canals de denuncia clars i accessibles. Així mateix, cal treballar l'empoderament comunitari contra aquestes situacions a través de la detecció i denúncia.
Línies estratègiques en les quals s'emmarca
3.2 Lluita contra les discriminacions
3.3 Lluita contra els maltractaments
3.5 Inclusió social de tots els perfils de persones grans
Agents implicats
Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Persones Grans • Feminismes • LGTBI • Serveis Socials • Consell Comarcal

- Oficina d'Atenció a les Persones Grans
- Consell Municipal de les Persones Grans
- Programa de ciutadania
- Policia Local

Objectius

- Reduir les diverses discriminacions que pateixen els col·lectius de la ciutat, amb especial atenció a aquelles que pateixen les persones grans.
- Empoderar tant les persones grans com la comunitat per fer front a les situacions de discriminació i maltractament
- Incrementar la diversitat de persones grans participants en els diversos espais de representativitat i participació de la ciutat.
- Incrementar la detecció i atenció als maltractaments cap a les persones grans
- Visibilitzar la problemàtica de les discriminacions i maltractaments que pateixen les persones grans.

Accions del projecte

- Adaptar l'exposició sobre edatisme que es va fer el 2022 en un format transportable per cedir a barris i altres poblacions.
- Incloure una xerrada o taller sobre edatisme cada any dins els actes commemoratius del Dia Internacional de les Persones Grans
- Campanyes de sensibilització sobre la diversitat d'origen, cultural i religiosa especialment amb i per les persones grans.
- Dur a terme accions de sensibilització LGTBI+ als casals de persones grans en el marc del 28 J
- Formar a les treballadores del SAD Municipal sobre la diversitat sexual i de gènere i les violències masclistes
- Elaborar un protocol d'atenció a les persones LGTBI des del SAD Municipal
- Distribuir i explicar la Guia pràctica per incorporar la perspectiva LGTBI en centres residencials (Pla Diversitat Sexual i de Gènere)
- Creació d'un manual lingüístic per evitar l'edatisme als mitjans de comunicació (tot el cicle de vida)
- Reforç de la vigilància policial els dies de cobrament de la pensió

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

- Canalitzar les denúncies per edatisme de les persones grans per l'Oficina de no-discriminació a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans

Calendari

	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Adaptar l'exposició sobre edatisme que es va fer el 2022 en un format transportable per cedir a barris i altres poblacions.																
Incloure com a mínim una xerrada o taller sobre edatisme cada any dins els actes commemoratius del Dia Internacional de les Persones Grans																
Formar a professionals i a càrrecs polítics en l'existència i les conseqüències de l'edatisme																
Canalitzar les denúncies per edatisme de les persones grans per l'Oficina de no-discriminació a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans																
Campanyes de sensibilització sobre la diversitat d'origen, cultural i religiosa especialment amb i per a les persones grans																
Dur a terme accions de sensibilització LGTBI+ als casals de les persones grans en el marc del 28 J																
Formar tot el personal del SAD Municipal sobre la diversitat sexual i de gènere i les violències masclistes																
Elaborar un protocol d'atenció a les persones LGTBI des del SAD municipal																
Distribuir i explicar la Guia pràctica per incorporar la perspectiva LGTBI en centres residencials (Pla Diversitat Sexual i de Gènere)																
Creació d'un manual lingüístic per evitar l'edatisme als mitjans de																

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

comunicació																	
Reforç de la vigilància policial els dies de cobrament de la pensió																	

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Sensibilitzar a la ciutadania i formar als professionals per l'eradicació de l'edatisme vers les persones grans				
Projecte estructurant	Manresa respectuosa				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Pressupost	Entre 2000 i 5000€				
Què es vol aconseguir	Combatre i sensibilitzar sobre l'edatisme entre les persones grans				
Indicadors de resultat	• Nombre d'exhibicions de l'exposició per any • Nombre de persones visitants • Nombre de tallers programats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Adaptar l'exposició sobre edatisme que es va fer el 2022 en un format transportable als barris i altres poblacions	2025	Programa de Persones Grans		Personal tècnic i recursos econòmics	Continguts revisats i adaptats al nou context
2. Incloure una xerrada o taller sobre edatisme dins dels actes commemoratius del Dia Internacional de les Persones Grans	2026-2028	Programa de Persones Grans	Entitats Centres educatius Acció comunitària Consell Municipal de les Persones Grans	Personal tècnic, recursos econòmics	Nombre de tallers
3. Creació d'un manual lingüístic per evitar l'edatisme als mitjans de comunicació	2027	Comunicació	Programa de Persones Grans Consell Municipal de les Persones Grans	Recursos econòmics i tècnics	Nombre de mitjans de comunicació als quals se'ls ha fet arribar
4. Canalitzar les denúncies per edatisme de les Persones Grans per l'Oficina de no-discriminació a través de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans	2025-2028	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Generalitat de Catalunya	Tècnics i informàtics	Tramitar totes les denúncies

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

5. Formar a professionals i càrrecs polítics en l'existència i les conseqüències de l'edatisme	2026-2028	Oficina d'Atenció a les Persones Grans	Recursos Humans	Recursos tècnics i econòmics	Nombre de persones formades
--	-----------	--	-----------------	------------------------------	-----------------------------

Nom de l'acció	Dur a terme campanyes de sensibilització sobre la diversitat d'origen
Projecte estructurant	Manresa respectuosa
Lideratge	Programa de Persones Grans
Pressupost	Entre 2000 i 5000€
Què es vol aconseguir	Reduir la discriminació per origen
Indicadors de resultat	• Nombre de campanyes realitzades • Nombre de persones grans participants en les campanyes. • Participació d'entitats i col·lectius diversos en l'organització i difusió. • Presència i repercussió de les campanyes en mitjans locals i xarxes socials.
Observacions:	• És important que les campanyes siguin inclusives i utilitzin un llenguatge i formats accessibles per a persones grans amb diferents nivells d'alfabetització digital o cultural. • Cal fer un seguiment i avaluació periòdica per adaptar les campanyes a les necessitats i realitats canviants de la població.

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Dur a terme accions de sensibilització ciutadana i formar als i les professionals per fomentar el bon tracte a les Persones Grans LGTBI				
Projecte estructurant	Manresa respectuosa				
Lideratge	Departament de Feminismes i LGTBI				
Què es vol aconseguir	Sensibilitzar sobre la diversitat sexual i de gènere entre les persones grans i fer dels espais de persones grans, espais segurs per a persones LGTBI				
Pressupost	Entre 5000 i 8000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones grans que han participat als tallers. • Nombre d'activitats de sensibilització realitzades. • Nombre de materials de sensibilització sobre DASIG amb perspectiva d'edat distribuïts.				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Tallers dirigits a persones grans per sensibilitzar al voltant de la DASIG	anualment	Unitat de Feminismes i LGTBI+	Programa de Persones Grans	Tècnics i econòmics	Nombre de persones que han participat dels tallers Nombre d'activitats realitzades
2. Formar a les treballadores del SAD Municipal i elaborar un protocol d'atenció a les Persones Grans LGTBI	2027	Unitat de Feminismes i LGTBI+	Programa de Persones Grans Serveis Socials	Tècnics i econòmics	Nombre de materials enviats Nombre d'espais en els que s'ha enviat el material
3. Formar als professionals que treballen amb persones grans i distribuir la Guia pràctica per incorporar la perspectiva LGTBI a les residències	2025	Unitat de Feminismes i LGTBI+	Residències i centres de dia i altres espais de persones grans de la ciutat de Manresa	Tècnics i econòmics	Nombre d'assistents i valoració de la utilitat de la formació
Observacions:	• És important garantir la continuïtat d'aquestes accions per consolidar els espais com a inclusius i segurs.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Augmentar la seguretat de les Persones Grans els dies que es cobri la pensió				
Projecte estructurant	Manresa respectuosa				
Lideratge	Policia Local				
Què es vol aconseguir	Que disminueixin els robatoris a les persones grans i augmentar la sensació de seguretat				
Indicadors de resultat	• Augment de la vigilància policial				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
4. Reforçar la vigilància policial a la via pública els dies del cobrament de les pensions	2025-2028	Policia Local	Programa de Persones Grans	Tècnics	Nombre d'agents i hores de servei

10.4 EIX 4.- Transicions durant l'envelliment

L'etapa vital de les persones grans s'ha ampliat significativament, englobant franges d'edat amb característiques i necessitats molt diverses. L'augment de l'esperança de vida ha transformat la vellesa en una etapa prolongada, sovint superior als 30 anys, que requereix una segmentació en subetapes per abordar les particularitats de cada període. A més, resulta fonamental posar èmfasi en els moments de transició entre aquestes subetapes per evitar problemàtiques derivades d'una manca de previsió i preparació adequada. Aquesta transició, sovint associada a canvis en la salut, l'autonomia o les relacions socials, pot generar vulnerabilitats si no es gestiona correctament. Per això, és imprescindible una planificació estratègica que contempli aquests moments clau, garantint un acompanyament personalitzat que promogui un envelliment digne, adaptat i sostenible al llarg de tot el cicle vital.

És per tot aquest canvi de paradigma que cal ens adaptem a aquesta transformació social i amb ella els serveis públics adreçats a les persones grans que acompanyen en les transicions que provoquen els canvis d'etapa.

Pel que fa a les transicions, de forma concreta cal posar l'accent en 3 moments de canvi, que, com es veurà, n'hi ha que estan molt vinculats a la trajectòria vital, però d'altres es poden donar en diversos moments:

- Preparació per la jubilació: La jubilació representa una transició significativa que implica canvis en la rutina, el rol social i els ingressos. Preparar-se adequadament ajuda a prevenir l'aïllament social, fomentar projectes personals, al·luciació social i garantir un ús saludable i significatiu del temps lliure, assegurant una adaptació positiva a aquesta nova etapa.
- Preparació per la dependència: Anticipar els possibles canvis en l'autonomia física o mental ajuda a prevenir situacions de vulnerabilitat. Treballar en aquesta transició inclou planificar suports, adaptar entorns i promoure l'autonomia dins les capacitats individuals, millorant la qualitat de vida i reduint l'estrès tant per a la persona com per als seus cuidadors i familiars.
- Acceptació de l'envelliment i la mort: Afrontar l'envelliment i la finitud de la vida amb consciència permet gestionar millor els canvis físics, emocionals i socials associats a aquesta etapa. Aquesta preparació promou el benestar emocional, ajuda a mantenir relacions saludables i facilita un enfocament més serè i digne de la vida i del seu final.

Línia a) Acompanyament i planificació de la jubilació.

La planificació de la jubilació és un procés clau per garantir una bona transició en aquesta etapa vital. L'absència de preparació pot generar sentiments de pèrdua d'identitat, ansietat i aïllament social, entre d'altres, afectant negativament la qualitat de vida. La transició a la jubilació requereix adaptació a una nova estructura de temps, la redefinició de rols socials i la gestió de les relacions personals i comunitàries.

Per tal d'abordar aquests aspectes, es desenvoluparà una campanya de formació i sensibilització en empreses i centres de treball, adreçada a persones properes a l'edat de jubilació. Aquesta iniciativa proporcionarà informació sobre estratègies d'adaptació, opcions d'activitats postlaborals i recursos de suport. L'objectiu és fomentar una transició activa i planificada, reduint riscos associats al malestar psicològic i promovent un envelliment saludable i participatiu

Línia b) Acompanyament i planificació de la dependència.

Cal tenir present l'existència Pla estratègic de l'envelliment i la dependència de Manresa, pla amb el que cal treballar de forma estreta.

La planificació de la dependència en la vellesa és fonamental per garantir que les persones grans puguin viure la seva edat avançada amb dignitat i respecte a les seves decisions personals. El document de voluntats anticipades és una eina essencial per assegurar que les preferències i desitjos de la persona es respectin, especialment en situacions en què no pugui expressar-se. Això no només evita possibles conflictes familiars o legals, sinó que també afavoreix un procés de final de vida més coherent amb els valors i desitjos individuals.

A Manresa, existeixen diversos recursos que faciliten aquest procés, i l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans té un paper clau en centralitzar aquests serveis i garantir que la informació arribi a tota la població gran. A través d'aquesta oficina, les persones grans poden accedir a assessorament, informació i suport per realitzar les seves voluntats anticipades i planificar la seva dependència de manera adequada, afavorint l'autonomia i reduint l'estrès en moments difícils.

Línia c) Acompanyament i planificació del final de vida.

La planificació i l'acompanyament en el final de la vida són fonamentals per garantir el respecte a la voluntat de les persones i facilitar una transició digna i serena. L'absència de preparació pot generar inseguretat, dificultats en la presa de decisions i una sobrecàrrega emocional per a l'entorn familiar i assistencial. Per aquest motiu, és essencial promoure mecanismes que permetin anticipar decisions i assegurar-ne el

compliment.

En aquest marc, es duran a terme diverses accions. En primer lloc, es donarà suport a les activitats impulsades pel grup de treball sobre la Mort Digna a la ciutat, format per diverses entitats. A més, es garantirà l'aplicació dels compromisos adquirits en la moció municipal aprovada el 18 de maig de 2024 sobre la mort digna. Finalment, es realitzarà una campanya informativa per fomentar la redacció del testament vital, un instrument clau per assegurar que les decisions sobre el final de la vida es prenguin d'acord amb els valors i preferències de cada persona.

Eix 4: Transicions durant l'envelliment. Projectes estructurants

Manresa que acompanya
Descripció Aquest projecte vol donar suport a les persones de la ciutat quan han de fer front a les transicions vitals que es donen en les etapes tardanes del cicle vital, des de la jubilació fins la mort. Aquestes transicions tenen implicacions significatives per les persones, ja que poden significar aïllament, desorientació i fins i tot problemes de salut mental; com també que no es vegin respectades les seves voluntats en moments que no les poden fer valer. Però no només per les persones que les han de transitar, sinó que per les famílies i entorns, tenir una bona planificació de situacions de dependència o mort aporta tranquil·litat i certeses i pot estalviar conflictes familiars o situacions no desitjades. Línies estratègiques en les quals s'emmarca 4.1 Acompanyament i planificació de la jubilació 4.2 Acompanyament i planificació de la dependència. 4.3 Acompanyament i planificació del final de vida. Agents implicats Aquest projecte estructurant es treballarà amb: • Persones Grans • Oficina d'Atenció a les Persones Grans • Serveis socials • Consell Municipal de les persones grans • PROManresa • Taula de Mort Digna Objectius • Reduir la incidència de problemàtiques relacionals i de salut mental en el procés de jubilació • Acompanyar a les persones a planificar el seu envelliment i les diferents situacions que es poden donar en aquest. • Fomentar l'ús del DVA i el testament vital • Fomentar la Mort Digna a la ciutat

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Accions del projecte

- Realitzar una sessió formativa sobre la preparació a la jubilació anualment
- Orientar de forma individual des de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans sobre la planificació de la jubilació
- Participar i donar suport a les activitats proposades des del grup que treballa la Mort Digna a la ciutat, configurada per diferents entitats
- Donar compliment a la moció aprovada per ple municipal el passat 18 de maig del 2024 sobre la mort digna
- Donar a conèixer els recursos municipals per planificar la dependència
- Donar compliment al Pla d'envelliment i dependència

Calendari

	2025				2026				2027				2028			
	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
Realitzar una sessió formativa sobre la preparació a la jubilació anualment																
Orientar de forma individual des de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans sobre la planificació de la jubilació																
Dissenyar un projecte de transferència de coneixements de les persones que es jubilen a l'Ajuntament																
Participar i donar suport a les activitats proposades des del grup que treballa la Mort Digna a la ciutat, configurada per diferents entitats i donar compliment a la moció aprovada per ple municipal el passat 18 de maig del 2024 sobre la mort digna																
Donar compliment al Pla d'Envelliment i dependència																
Donar a conèixer els recursos municipals per planificar la dependència																

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Crear un espai de menjador comunitari al barri de les Escodines

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fitxes de les accions

Nom de l'acció	Realitzar una sessió formativa sobre la preparació a la jubilació anualment				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Crear eines per a la planificació de la jubilació				
Pressupost	Menys de 1000€				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones assistents • Grau de satisfacció i valoració de la sessió • Demanda de nous continguts o sessions específiques • Nombre de derivacions o seguiments a serveis vinculats				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Definir els objectius de la sessió	Setembre (anualment)	Programa de Persones Grans	• Oficina Atenció a les Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans • PROManresa	Personal tècnic	Objectius definits i validats
2. Planificació i logística	Octubre (anualment)	Programa de Persones Grans	• Oficina Atenció a les Persones Grans • Consell Municipal de Persones Grans • PROManresa	Personal tècnic	Activitat planificada
Observacions:	• Es pot valorar oferir versions sectorials (funcionaris, treballadors autònoms, etc.) o complementar-ho amb una guia pràctica en paper o digital. • Pot incloure una vessant emocional, reflexiva i pràctica per a un millor impacte.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Orientar de forma individual des de l'Oficina d'Atenció a les Persones Grans sobre la planificació de la jubilació				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Crear eines per a la planificació de la jubilació				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Indicadors de resultat	● Nombre d'orientacions individuals realitzades ● Grau de satisfacció dels usuaris ● Tipus de consultes més habituals ● Derivacions realitzades a altres serveis				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Dissenyar el servei d'orientació	2025	Oficina Atenció a les Persones Grans	● Programa de Persones Grans ● Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic	Servei dissenyat
2. Elaborar materials o recursos de suport	2025	Oficina Atenció a les Persones Grans	● Programa de Persones Grans ● Consell Municipal de Persones Grans	Personal tècnic, cartells i dispositius electrònics	Materials elaborats i disponibles en paper i digital
Observacions:	● El servei s'ha d'adaptar a persones autònomes, treballadores, en transició o ja jubilades. ● És recomanable revisar periòdicament els continguts del servei segons les demandes recollides.				

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Fomentar la transferència de coneixement de les persones que es jubilen				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament de Persones Grans				
Què es vol aconseguir	Crear eines per a la planificació de la jubilació				
Pressupost	Entre 1000 i 2000€				
Indicadors de resultat	●				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1.- Dissenyar un projecte de transferència de coneixements de les Persones que es jubilen a l'Ajuntament de Manresa	2028	Recursos Humans	● Programa de Persones Grans	Personal tècnic	Disseny del projecte i viabilitat

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Participar i donar suport a les activitats proposades des del grup que treballa la Mort Digna a la ciutat, configurada per diferents entitats i Donar compliment a la moció aprovada per ple municipal el passat 18 de maig del 2024 sobre el dret a morir dignament				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament de Persones Grans i Departament de Serveis Socials				
Què es vol aconseguir	Fomentar la mort digna				
Pressupost	Entre 2000 i 5000€				
Indicadors de resultat	● Nombre d'activitats coorganitzades amb el grup de treball ● Nombre de persones participants a les activitats ● Diversitat d'entitats i agents implicats ● Valoració qualitativa de l'impacte de les accions				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
1. Establir la coordinació amb el grup de treball i oferir suport a les activitats	anualment	Departament de Serveis Socials	Programa de Persones Grans Entitats	Espais de trobada, personal tècnic	Participació regular al grup. Nombre de reunions
2. Executar els acords establerts a la moció i al conveni	anualment	Departament de Serveis Socials	Programa de Persones Grans	Personal tècnic	Nombre d'accions executades

Pla Local de les Persones Grans de Manresa

Nom de l'acció	Donar continuïtat i compliment al Pla d'envelliment i Dependència				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament Persones Grans i Departament de Serveis Socials				
Què es vol aconseguir	Acompanyar en la planificació de la dependència				
Indicadors de resultat	• Nombre de persones informades o acompanyades • Tipologia de recursos consultats més freqüentment • Grau de coneixement percebut abans/després de la difusió				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Donar compliment a les accions i al calendari del Pla	Fins al 2026	Serveis Socials	Persones Grans	Tècnics i econòmics	Nombre d'accions executades
Observacions:	Hi ha una comissió de seguiment específica				

Nom de l'acció	Adequació d'espais comunitaris per menjar acompanyats				
Projecte estructurant	Manresa que acompanya				
Lideratge	Departament Persones Grans i Departament de Serveis Socials				
Què es vol aconseguir	Reduir la solitud no desitjada entre les persones grans				
Indicadors de resultat	● Nombre de persones que utilitzen el recurs i satisfacció				
Concreció de l'acció					
Activitats	Calendari	Responsable	Implicats	Recursos	Indicadors de seguiment
Crear un menjador comunitari al Casal de les Escodines	2026	Acció comunitària	Serveis socials i Persones Grans	Tècnics , econòmics i infraestructurals	Nombre d'accions executades
Observacions:	Replicar el model a altres barris segons els resultats i les necessitats				

11. La comunicació del Pla

La comunicació del PLPG de Manresa serà a duta a terme amb el suport i assessorament del Departament de Comunicació de l'Ajuntament. El Pla entrarà dins la dinàmica general de comunicació de l'Ajuntament, però hi haurà accions específiques en relació a la comunicació general del Pla, així com d'accions específiques que es vulguin destacar des del Consell Municipal de les Persones Grans o del propi Ajuntament.

11.1 Comunicació del Pla

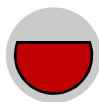
La comunicació específica del Pla com a eina estratègica tindrà tres moments clau al llarg del seu procés d'implementació: la presentació, el seguiment i l'avaluació.

Presentació

Amb protagonisme del CMPG per presentar el PLPG.

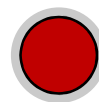
S'explica estructura del Pla, objectius i principals accions

Seguiment

Creació de material gràfic de seguiment: infografia assoliments

Sessió amb el CCPG i altres agents tècnics de rendició de comptes. Nota de premsa

Avaluació

Sessió per presentar els resultats de l'avaluació del Pla.

Planificació accions posteriors
Roda de Premsa

11.2 Comunicació d'accions concretes

Pel que fa a la comunicació d'accions concretes cal fer una selecció d'aquestes per focalitzar-hi els esforços comunicatius. Amb el suport del CM PG de Manresa es farà una selecció d'aquelles accions que, segons uns criteris predefinits i consensuats, es vulguin comunicar de manera especial.

En aquests casos es farà un treball conjunt amb Comunicació per tal de definir l'estratègia més adient en cada cas.

12. Governança i organització

Per garantir una implementació efectiva, coherent i participativa del Pla Local de Persones Grans de Manresa, s'estableix una estructura de governança formada per quatre espais diferenciats però complementaris. Aquesta arquitectura permet combinar la visió estratègica i institucional amb el coneixement tècnic i l'experiència directa de la ciutadania, especialment de les persones grans.

Cada espai de governança té unes funcions definides i treballa amb una lògica pròpia, però tots mantenen canals de comunicació i coordinació per garantir un funcionament integrat i dinàmic. El sistema s'ha pensat per ser àgil, adaptable i capaç d'impulsar, supervisar i ajustar les accions del pla al llarg del temps.

Així cada òrgan assumeix un rol específic dins el cicle de vida del pla: el **Grup d'impuls** marca l'orientació estratègica i garanteix l'alineació institucional; la **Comissió de Seguit** actua com a espai ampli de supervisió i participació ciutadana; les **Comissions de projectes estructurals** operen com a motor d'impuls i d'execució dels projectes clau; i els **Grups de treball** específics permeten respostes àgils a reptes o temes concrets. Aquest sistema permet combinar visió a llarg termini amb capacitat operativa i participació activa de la ciutadania.

La coordinació tècnica del pla és l'eix vertebrador d'aquest sistema. Aquesta figura garanteix la connexió entre els espais, la continuïtat del procés i el seguiment dels compromisos adquirits. A més, vetlla per la documentació dels avenços, la convocatòria de reunions i l'elaboració de propostes tècniques i informes. El funcionament de la governança s'adapta al ritme del pla i als moments clau del cicle anual, amb un calendari orientatiu que assegura espais de trobada, avaluació i reorientació col·lectiva.

La Comissió de coordinació de plans de la secció d'Igualtat i Cohesió social

A l'Ajuntament de Manresa existeix la Comissió de coordinació de plans de la secció d'Igualtat i Cohesió social. Aquest és un espai estratègic que possibilita dos objectius bàsics 1) per una banda permet incorporar la mirada interseccional en els diversos plans de la Secció, ja que els diversos serveis poden fer aportacions des del seu àmbit en la resta de plans, i 2) és un espai de coordinació dels plans que permet optimitzar processos, alinear objectius i incrementar els impactes de cada un dels plans a partir de la cooperació entre serveis.

Tot i aquest no és un espai de governança propi del PLPG de Manresa, sí que és un espai on es poden prendre decisions operatives i estratègiques sobre el pla i, per això, cal tenir-lo en compte com a espai de governança.

12.1 Òrgans de governança del Pla Local de Persones Grans de Manresa

12.1.1 Grup d'impuls

Aquest és l'espai estratègic del pla. Té la funció de vetllar per la coherència global del PLPG, garantir la seva vinculació amb les polítiques municipals i activar les condicions institucionals per a la seva implementació efectiva. És un espai de trobada entre responsables polítics i tècnics de l'Ajuntament, que treballa de manera puntual però que.

Funcions principals:

- Validar les línies estratègiques i assegurar l'encaix del pla amb l'agenda política i altres instruments de planificació local.
- Acompanyar la planificació de recursos, pressupostos i serveis vinculats al pla.
- Donar suport institucional i operatiu a la implementació de les accions clau.
- Garantir el seguiment polític dels resultats i activar els processos de revisió quan calgui.
- Fer retorn a la Comissió de Seguiment sobre decisions i avenços estratègics.

Composició:

- Regidors i regidores amb competències en persones grans o amb accions incorporades al Pla.
- Coordinació tècnica del pla.
- Personal tècnic referent de les àrees implicades.
- 2 representants del Consell Municipal de les Persones Grans.

Periodicitat: 1/2 reunions anuals (una a l'inici de curs i una d'opcional a mitjans d'any o coincidint amb l'avaluació intermèdia).

12.1.2 Comissions d'impuls de projectes estructurants

Són espais operatius enfocats al desenvolupament i coordinació de projectes concrets del pla. S'activen segons la necessitat i ritme de cada projecte, i tenen un paper clau en la implementació, seguiment i adaptació de les accions. Treballen de manera col·laborativa i multifactorial, integrant tècnics, entitats i, si s'escau, ciutadania.

Funcions principals:

- Dissenyar, impulsar i coordinar la implementació dels projectes estructurals.
- Facilitar la col·laboració entre serveis municipals i entitats socials.
- Proposar indicadors, criteris d'avaluació i millores.
- Compartir avenços i dificultats amb la Comissió de Seguiment i el Grup d'impuls.

- Proposar activació de grups de treball específics quan calgui.

Composició:

- Tècnics municipals referents de la temàtica.
- Serveis especialitzats o àrees implicades.
- Representants d'entitats o col·lectius socials.
- Participació de persones grans o experts.

Periodicitat: segons el projecte (trimestral o semestral habitualment).

12.1.3 Grups de treball específics

Espais flexibles i de curta durada, creats per abordar accions puntuals, aprofundir en temes específics o donar suport a processos participatius. S'activen a demanda de qualsevol dels altres espais.

Funcions principals:

- Desenvolupar propostes o accions puntuals en àmbits específics.
- Recollir coneixement tècnic, expert o ciutadà.
- Donar suport a activitats concretes del pla.
- Compartir resultats amb la Comissió de Seguiment o la comissió estructural corresponent.

Composició:

- Tècnics, professionals, entitats i ciutadania interessada.

Periodicitat: segons la durada i naturalesa de l'encàrrec.

11.1.4.- Comissió de Seguiment del Plans

Per altra banda, també es constituirà una Comissió de Seguiment de Plans estratègics, un espai transversal de coordinació amb el conjunt d'àrees municipals. Aquest suposa un espai conjunt per a treballar les prioritats dels diferents plans de la secció i coordinar l'encaix amb els plans sectorials i actuacions del conjunt de l'Ajuntament. Requereix la participació de personal tècnic municipal que tingui una visió general sobre el seu àmbit, però també dades concretes d'actuacions i el seu impacte.

Aquest espai, alhora, ha de ser un grup d'aprenentatge i millora tant de les dinàmiques de coordinació transversal com de la implementació de bones pràctiques. Per tant, es contempla també com a espai formatiu. Serà essencial dissenyar un bon calendari anual i anticipar bé l'ordre del dia per aprofundir en cada reunió en aspectes concrets dels diferents plans

12.2 Coordinació del Pla

A més dels grups esmentats, també és clau la **coordinació tècnica del pla**, a través d'una figura tècnica per garantir el bon funcionament del sistema de governança. Aquesta figura hauria d'assumir les següents responsabilitats:

- Preparar i dinamitzar les reunions dels diferents espais.
- Garantir el traspàs d'informació entre grups.
- Vetllar per l'execució dels acords i accions.
- Elaborar documents de seguiment i avaluació anuals.
- Facilitar el retorn públic dels resultats del pla.

12.2.1 Proposta de calendari dels diferents òrgans de governança

Per facilitar l'organització i el seguiment continu del Pla Local de Persones Grans de Manresa, es proposa un calendari anual amb una programació mínima de reunions per a cada espai de governança. Aquest calendari és flexible i s'adaptarà al ritme del pla i a les necessitats que puguin sorgir en cada moment, però estableix uns moments clau per a la presa de decisions, la participació i l'avaluació col·lectiva.

Mes	Espai	Objectiu
Gener	Grup d'impuls	Revisió de l'any anterior i validació del pla de treball anual
Febrer	Comissió de Seguiment	Primera trobada anual: inici de curs i revisió d'estratègies
Març-maig	Comissions de projectes	Reunions de coordinació i impuls (segons projecte)
Abril	Grups de treball específics	Activació per accions puntuals o preparació d'activitats
Maig	Comissió de Seguiment	Retorn de resultats parcials i reorientació si cal
Juliol	Grup d'impuls	Avaluació estratègica i pressupostària del primer semestre (si s'escau)
Octubre	Comissions de projectes	Revisió i planificació de tancament de l'any
Novembre	Grups de treball específics	Finalització de treballs puntuals o preparació d'avaluació
Desembre	Comissió de Seguiment	Trobada de tancament i valoració de l'any en relació al Pla

13. Seguiment i avaluació

El sistema de seguiment i avaluació del Pla Local de Persones Grans de Manresa té com a finalitat assegurar que les accions previstes es despleguen de manera efectiva i, sobretot, que tenen un impacte positiu en la qualitat de vida de les persones grans. Aquest sistema es concep com una eina que permet fer un seguiment del pla, identificar reptes i oportunitats i fomentar la millora contínua.

13.1 Metodologia de seguiment i avaluació

El sistema es basa en tres instruments principals, complementats amb una avaluació per eixos de treball que aporta una lectura qualitativa i estratègica dels resultats del pla:

1. *Quadre de comandament del pla*

La coordinació tècnica del pla mantindrà actualitzat un quadre de comandament que recollirà, de forma sintètica i visual:

- o L'estat d'execució de les accions (no iniciada, en curs, finalitzada, aturada), agrupades per eix de treball.
- o Els indicadors específics associats a cada acció.
- o Valoracions qualitatives i observacions sobre dificultats o factors facilitadors.
- o Propostes de reorientació o continuïtat.

Aquest quadre de comandament serà la base per a l'avaluació col·lectiva i la presa de decisions estratègiques als espais de governança.

*Aquest quadre de comandament és elaborat en un full de càlcul per permetre'n el seu seguiment i treball, no forma part d'aquest document.

2. *Avaluació dels projectes estructurants*

Aquest pla ha estat estructurat operativament a partir dels projectes estructurants. En aquests s'han definit un seguit d'objectius generals que n'han de permetre la seva avaluació. De forma senzilla, del què es tracta és de

validar si els objectius marcats s'estan assolint o no. Per això es farà una proposta senzilla que permeti ser implementada però que alhora permeti validar si els objectius s'estan assolint o no.

Aquests objectius definits per cada un dels projectes, han estat sintetitzats i simplificats per poder fer més assumible la tasca d'avaluació. Els objectius definits en cada projecte tenen a veure amb els objectius de resultats, però per l'avaluació hem definit uns objectius que responen a les preguntes “què volem aconseguir?” i/o “què és allò més important de cada projecte?”. Aquests són els elements que avaluaran l'assoliment dels principals efectes del Pla sobre la població.

3. Trobada anual de la Comissió de Seguiment

Aquesta trobada és l'espai central de validació col·lectiva del seguiment i l'avaluació. Permet contrastar els resultats del quadre de comandament, així com interrogar-se sobre els assoliments. D'aquest espai poden sorgir propostes de millora, noves accions o reorientacions estratègiques.

4. Avaluació del PLPG

La proposta d'avaluació consta d'accions a dur a terme en moments previs i en moments posteriors. Aquestes accions consten d'anàlisis, enquestes i observacions que han de ser dutes a terme, en primera instància, per la persona més propera al públic objectiu en cada cas; sempre liderat per l'equip tècnic coordinador del PLPG. Amb aquesta informació recollida cal fer una reunió amb la Comissió de Seguiment, Grup Motor i Grup d'Impuls al final del període del PLPG per analitzar els resultats de l'avaluació.

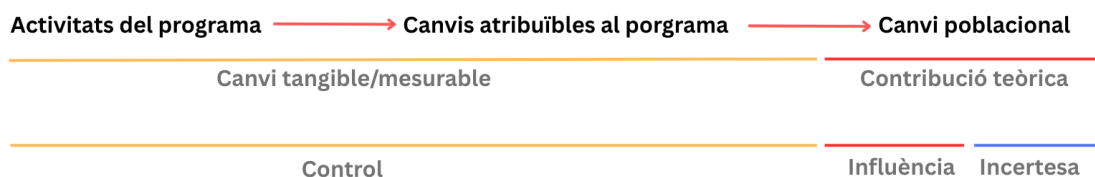
5. Retorn públic a la ciutadania

Per tancar el cicle anual, es farà un retorn públic dels resultats del pla en un format accessible i entenedor: infografia, sessió oberta o publicació digital. L'objectiu és compartir l'evolució del pla, reforçar la transparència i mantenir viu el compromís col·lectiu amb l'envelliment digne i actiu a la ciutat.

Al final del període del PLPG cal fer públics els resultats de l'avaluació i els aprenentatges i canvis que s'introduiran en la propera edició.

13.2 Proposta d'avaluació

Com s'ha comentat, cada projecte estructurant disposa d'un seguit d'objectius definits. Aquests objectius tenen més relació amb els resultats i impactes a curt termini que no pas amb els impactes a llarg termini. Quan es parla d'avaluació dins del marc de la Teoria del Canvi sempre es treballa amb aquesta visió de diversos àmbits de control, així com d'aquells efectes que són atribuïbles i mesurables.

Per tant, cal tenir present que en el marc de les problemàtiques complexes cal assumir un cert grau d'incertesa i plantejar els efectes dels programes en clau de contribucions i no d'atribucions.

Els objectius que plantegen els projectes estructurants són objectius de resultats. Per poder dissenyar un sistema d'avaluació que permeti posar el focus en el propòsit, en allò que volem aconseguir en termes de canvi poblacional (o a aquells canvis que volem contribuir) cal posar l'accent en les finalitats dels projectes. Per això recuperem aquí les descripcions de cada projecte i n'extraurem els elements essencials per la seva avaluació

Projecte	Descripció
Manresa Participativa	La participació ciutadana, associativa i comunitària està canviat de forma significativa. Aquesta és una tendència que s'observa més enllà de Manresa i de les persones grans, i planteja reptes importants per les administracions públiques, els equipaments i les entitats. Aquestes veuen com la implicació de les persones va a la baixa, així com les entitats tenen problemes per trobar relleu generacional o incloure la diversitat, o els equipaments no aconsegueixen implicar la diversitat de la població en la governança, gestió i decisió d'aquests. Aquest fet posa en risc la representació democràtica, la cohesió social, la solidaritat i la vida comunitària. Cal, doncs, entendre aquests canvis i proposar mesures que permetin revertir aquesta situació adaptant-nos als nous temps.
La revolta dels cabells blancs	Aquest projecte integra aquelles actuacions que pretenen posar en valor la tasca que les persones grans duen a terme, així com el seu valor social. El foment de la valoració social de les persones grans és el resultat del desplegament del PLPG en tant que la ciutadania percep i coneix que les persones grans treballen pel bé comú de tota la ciutadania. Aquest projecte té el seu punt àlgid en la jornada del Dia Internacional de les Persones Grans, però aquests dia és només un aparador de tota la feina feta en el desplegament del PLPG i la seva contribució al bé comú, així com la reivindicació del valor que les persones grans aporten a la societat i la visibilització de les discriminacions que pateixen alguns col·lectius. Cal que en aquesta jornada es puguin mostrar totes les contribucions efectuades i que es posi èmfasi en el procés de treball per treballar-la de forma inclusiva i comunitària.
Manresa Accessible	L'espai públic de la ciutat, així com l'accessibilitat entesa des d'una vessant àmplia, són àmbits en els quals es poden generar discriminacions o dificultats per determinats grups de persones. Treballar des d'una mirada d'accessibilitat universal permetrà, també, fer ciutats amables amb les persones grans. El programa de Ciutats Amigables amb les Persones Grans recull un seguit d'ítems a assolir, però fer una Manresa accessible no beneficia només les persones grans, sinó que cal ampliar la mirada per

	fer una ciutat més inclusiva en termes d'accessibilitat.
Manresa saludable	La salut és un element cabdal per al benestar de les persones, tant la salut emocional com física. S'entén la salut com quelcom més enllà que la manca de malaltia i, per tant, en aquest projecte es treballarà la vessant preventiva i d'atenció. La salut està condicionada per molts factors i cada cop més es presta atenció als condicionants socials d'aquesta. Per tant, el projecte Manresa saludable integra diferents vessants de la salut: alimentació, benestar emocional, activitat física i esport, cultura i lleure i relacions socials. La participació en diversos projectes i programes artístics, formatius, esportius i culturals facilita les relacions intergeneracionals, així com la creació de vincles entre les persones que hi participen. Aquestes relacions permeten posar en valor els sabers de les persones grans i transmetre'ls.
Manresa habitable	Aquest projecte pretén donar resposta a les mancances existents en matèria d'habitatge, sobretot pel que fa a l'accés i l'accessibilitat d'aquest. L'habitatge és una problemàtica creixent i que cada cop està més estesa en diverses capes de la població, arribant a més cohorts d'edat. Les problemàtiques vinculades a aquest són diferents en funció de les característiques de la població, sent l'accessibilitat una matèria rellevant pel que fa a les persones grans (però no només). La manca d'accessibilitat pot generar situacions d'aïllament en persones amb problemes de mobilitat, que s'agreugen en situacions de solitud no desitjada. Així mateix, les alternatives d'habitatge per les persones són un camp en creixement i una demanda que es vincula a la voluntat d'envellir a casa o en entorns més amables i respectuosos amb les persones. Aquestes han de ser diverses per poder donar resposta a les diferents realitats en què es troben les persones grans de la ciutat.
Manresa respectuosa	El projecte Manresa Respectuosa té per objectiu contribuir a la reducció de les diverses discriminacions existents en la societat, també aquelles contra les persones grans pel fet de ser grans. Des d'una mirada interseccional, les persones grans pateixen les mateixes discriminacions que la resta de la societat (de gènere, per origen, diversitat sexual,...) però cal tractar aquestes des de l'especificitat de les persones grans; i cal afegir-hi l'edatisme, discriminació compartida amb infants i joves en una lògica adultocèntrica. Les persones grans són diverses i cal treballar perquè la diversitat de persones grans de la ciutat es vegi reconeguda i acollida en els diferents espais participatius, associatius i comunitaris. El respecte cap a les persones no es basa només en evitar discriminacions, sinó també el maltractament, sobretot vers les persones grans, que és el grup social que ocupa aquest pla. Aquest projecte treballarà les dues potes: discriminació i maltractament. Cal apuntar que el treball per lluitar contra les discriminacions i el maltractament s'ha de centrar en qui discrimina i maltracta, però cal posar l'accent també en l'empoderament de les víctimes per poder-se revoltar contra aquestes situacions o per tenir els canals de denúncia clars i

	accessibles. Així mateix, cal treballar l'empoderament comunitari contra aquestes situacions a través de la detecció i denúncia.
Manresa que acompanya	Aquest projecte vol donar suport a les persones de la ciutat quan han de fer front a les transicions vitals que es donen en les etapes tardanes del cicle vital, des de la jubilació fins la mort. Aquestes transicions tenen implicacions significatives per les persones, ja que poden significar aïllament, desorientació i fins i tot problemes de salut mental; com també que no es vegin respectades les seves voluntats en moments que no les poden fer valer. Però no només per les persones que les han de transitar, sinó que per les famílies i entorns, tenir una bona planificació de situacions de dependència o mort aporta tranquil·litat i certeses i pot estalviar conflictes familiars o situacions no desitjades.

D'aquestes descripcions n'extraurem aquells elements essencials de cada projecte, allò important on volem posar el focus. Seran aquests elements els que es proposen per avaluar, seguint l'esquema apuntat anteriorment, dins del marge de control i entenent que es fan contribucions en els canvis desitjats.

Alguns processos d'avaluació necessiten recollir informació prèvia i posterior per poder fer comparatives. Quan així és necessari, s'indica corresponentment.

En termes metodològics entenem que el lideratge del procés de recollida d'informació per l'avaluació, així com el disseny de les eines recollides corresponents, ha de raure en l'equip motor i la coordinació del PLPG de Manresa. Pel que fa a les tasques de recollida d'aquesta informació, allò més eficient és que les persones encarregades del servei, activitat o equipament en facin el recull (p.ex. quan recollim dades sobre usuàries dels equipaments o les activitats esportives, que siguin les responsables d'aquestes qui recullin la informació).

Tot seguit recollim els elements de la proposta d'avaluació:

Projecte	Què volem aconseguir	Com ho mesurem
Manresa Participativa	1. Fer els espais de participació i representació més diversos 2. Ampliar la diversitat de les persones que fan ús dels equipaments 3. Que les entitats de la ciutat tinguin relleu generacional	1. Abans i després: analitzar la composició dels diversos espais i fer comparativa 2. Ídem que anterior amb les persones usuàries dels equipaments. 3. Fer cens d'entitats i veure la supervivència d'aquestes, analitzant qui n'agafa el relleu i el procés que s'ha seguit.
La revolta dels cabells blancs	4. Que les persones de la ciutat siguin conscients de les aportacions socials que fan les persones grans	4. Mesurar impactes i interaccions de les publicacions digitals relatives a les aportacions de persones grans a) Fer algun "examen"/recollida de sabers adquirits en el Dia de les Persones Grans
Manresa Accessible	5. Fer l'espai públic de Manresa més accessible	5. Abans i després: fer passejades diagnosticant problemàtiques i fer

	6. Reduir les dificultats de tramitació d'ajudes i accés a la informació de l'administració pública	comparativa. 6. Entrevistes/enquestes a les persones usuàries de l'Oficina d'Atenció sobre la millora de l'accessibilitat digital.
Manresa saludable	7. Millorar la salut física de les persones grans 8. Millorar el benestar emocional de les persones grans 9. Reforçar els vincles socials de les persones grans	7. Abans i després: emprar escales de salut física en participants en activitats esportives a) Col·laboració amb Salut: comparativa de revisions mèdiques en participants 8. Abans i després: emprar escala de Benestar Emocional a participants 9. Abans i després: Enquesta sobre suport social a participants ²
Manresa habitable	10. Incrementar l'ús dels recursos i ajudes en matèria d'habitatge a disposició de les persones grans per fer habitatges més accessibles	10. Anàlisi de variacions en les ajudes i recursos d'habitatge emprats per persones grans: quantitat i tipologia d'ajudes i perfil de sol·licitants.
Manresa respectuosa	11. Augmentar la detecció de situacions de maltractament a persones grans i donar-hi resposta 12. Informar a la població sobre les discriminacions que pateixen les persones grans 13. Reduir les situacions de discriminació cap a les persones grans	11. Anàlisi de l'evolució de casos detectats i resolts pel SEAV. 12. Mesurar impactes i interaccions de les publicacions digitals relatives a les discriminacions de persones grans 13. Abans i després: recollir durant 3 mesos situacions de discriminació per part de les persones grans i comparar resultats.
Manresa que acompanya	14. Reduir la incidència de problemàtiques vinculades a la transició a la jubilació 15. Reduir les problemàtiques familiars gràcies a la planificació de l'envelliment 16. Incrementar l'ús del DVA i el testament vital	14. Abans i després: col·laboració amb Salut. Recollir consultes i tractaments vinculats a la transició a la jubilació i comparar resultats. 15. Analitzar evolució de casos de mediació relacionats a la cura de persones grans, herències, entre d'altres relacionats. 16. Analitzar increment de realitzacions de DVA i testaments vitals (col·laboració notaris)

² L'enquesta de Salut Pública de Catalunya (ESCA) empra una escala per avaluar el Benestar Emocional (Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale) i una per al Suport Social (OSLO-3). Aquestes eines estan contrastades i poden ser comparats els resultats amb l'ESCA. Font: https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/9652/document_tecnic_esca_2022.pdf?sequence=17&isAllowed=y (consulta 04/06/2025)

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat

Servei de Cicle de Vida

Recinte Mundet – Edifici Migjorn

Passeig de la Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona

Tel. 934 022 713 – Fax 934 022 714

s.convivencia.divers@diba.cat www.diba.cat